

> Retouradres Postbus 320, 1110 AH Diemen

Aan de minister van Volksgezondheid, Welzijn en Sport
Postbus 20350
2500 EJ DEN HAAG

2022002825

Datum 14 maart 2022
Betreft Aanbieding advies: "De kinder- en jeugdpsycholoog NIP in artikel 3 van de Wet BIG?"

Zorginstituut Nederland

Zorg
Projectmanagement

Willem Dudokhof 1
1112 ZA Diemen
Postbus 320
1110 AH Diemen
www.zorginstituutnederland.nl
info@zinl.nl

T +31 (0)20 797 85 55

Contactpersoon

N. Kootstra
T +31 (0)6 827 309 94

Onze referentie

2022002825

Geachte heer Kuipers,

In de brief van 4 december 2019 heeft uw ministerie het Zorginstituut gevraagd het verzoek van het Nederlands Instituut van Psychologen (NIP) te beoordelen en een advies uit te brengen over opname van de kinder- en jeugdpsycholoog NIP in artikel 3 van de Wet op de beroepen in de individuele gezondheidszorg (Wet BIG).

Het Zorginstituut heeft het verzoek getoetst aan de beleidslijn van VWS uit 2014 (TK 29 282: Arbeidsmarktbeleid en opleidingen zorgsector). Uitgangspunt hierbij is het 'nee, tenzij' principe: beroepen worden niet opgenomen in de wet, tenzij regulering noodzakelijk is om patiënten adequaat te beschermen tegen onzorgvuldig en/of ondeskundig handelen. Het gaat daarbij om de noodzakelijkheid ten behoeve van de patiëntveiligheid.

Op basis van deze beleidslijn moet worden voldaan aan ten minste drie criteria voor het wettelijk reguleren van beroepen, te weten:

1. Is de beroepsuitoefening gericht op de individuele gezondheidszorg?
2. Is het beroep een basisberoep en is het voldoende onderscheidend?
3. Is wettelijke regulering noodzakelijk om patiënten adequaat te beschermen?

De kinder- en jeugdpsycholoog NIP levert een belangrijke bijdrage aan psychologische zorg aan jeugdigen en jongvolwassenen in Nederland. Het verzoek voldoet aan het eerste criterium, de beroepsuitoefening is gericht op individuele gezondheidszorg, maar niet aan het tweede en derde criterium. De kinder- en jeugdpsycholoog NIP is geen basisberoep, noch is het voldoende onderscheidend. Wettelijke regulering is niet noodzakelijk om patiënten adequaat te beschermen. Het Zorginstituut concludeert dat de kinder- en jeugdpsycholoog NIP niet aan alle criteria voldoet. Het Zorginstituut adviseert u daarom, de kinder- en jeugdpsycholoog NIP niet op te nemen in artikel 3 van de Wet BIG. In bijgevoegd adviesrapport vindt u een nadere toelichting.

U neemt het uiteindelijke besluit over opname. Het Zorginstituut gaat ervan uit dat de communicatie naar de verzoeker en stakeholders over deze besluitvorming en ook het onderliggende advies door uw departement plaatsvindt.

Het Zorginstituut realiseert zich dat dit adviesrapport op een moment komt dat VWS een toekomstvisie ontwikkelt op de Wet BIG en er veel aandacht is voor de erkenning van zorgprofessionals en personeelstekorten in de zorg (o.a. door COVID-19). Het Zorginstituut vindt het belangrijk te benadrukken dat overeenkomstig eerder gemaakte afspraken met uw departement, een verzoek getoetst wordt aan de beleidslijn uit 2014.

Zorginstituut Nederland
Zorg
Projectmanagement

Datum
14 maart 2022

Onze referentie
2022002825

Uiteraard is het Zorginstituut altijd bereid een mondelinge toelichting te geven op het voorliggende advies.

Hoogachtend,

Sjaak Wijma
Voorzitter Raad van Bestuur

De kinder- en jeugdpsycholoog NIP in artikel 3 van de Wet BIG?

Datum 9 maart 2022
Status Definitief adviesrapport

Zorginstituut Nederland en advisering Wet BIG

“Van goede zorg verzekerd: niet meer dan nodig en niet minder dan noodzakelijk”, dat is het motto van Zorginstituut Nederland. Elke burger moet erop kunnen rekenen dat hij of zij goede zorg ontvangt.

Het Zorginstituut adviseert de minister van Volksgezondheid, Welzijn en Sport over het opnemen van beroepen, en het erkennen van specialistentitels, in de Wet op de beroepen in de individuele gezondheidszorg (Wet BIG). De Wet BIG is een kwaliteitswet ter bescherming van patiënten, maar laat de beroepsmatige uitoefening van de individuele gezondheidszorg in principe vrij. Het uitgangspunt van de Wet BIG is dat beroepen niet worden opgenomen in de wet, tenzij dit noodzakelijk is om patiënten te beschermen tegen onzorgvuldig of ondeskundig handelen.

Op verzoek van de minister buigt het Zorginstituut zich over een door een beroepsvereniging gedaan verzoek voor opname of erkenning. Het Zorginstituut toetst het verzoek aan de criteria en geeft hierover een advies aan de minister.

Meer informatie over het Zorginstituut en advisering Wet BIG vindt u op: www.zorginstituutnederland.nl

Inhoud

Samenvatting—5

1	Inleiding—7
1.1	Leeswijzer—7
1.2	Aanleiding—7
1.3	Achtergrondinformatie NIP en K&J-psycholoog NIP—7
1.4	Registraties—8
2	Criteria voor opname van beroepen in de Wet BIG—11
2.1	De Wet BIG—11
2.2	De criteria—12
2.3	Werkwijze—13
3	Bevindingen—14
3.1	Individuele gezondheidszorg—14
3.2	Basisberoep en onderscheidenheid—16
3.3	Noodzaak tot wettelijke regulering—20
4	Consultatie—23
5	Advies—26
Bijlage 1: Verzoek—27	
Bijlage 2: Lijst met bevraagde organisaties—48	
Bijlage 3: Consultatie e-mail—49	
Bijlage 4: Consultatie – Reacties op conceptadvies—51	

Samenvatting

Dit adviesrapport beschrijft de beoordeling en het daaruit voortvloeiend advies over het verzoek van het Nederlands Instituut van Psychologen (NIP) om de kinder- en jeugdpsycholoog NIP (K&J-psycholoog NIP) op te nemen in artikel 3 van de Wet op de beroepen in de individuele gezondheidszorg (Wet BIG). Zorginstituut Nederland (het Zorginstituut) is gevraagd door de minister van Volksgezondheid, Welzijn en Sport het verzoek te beoordelen en hierover te adviseren. Het Zorginstituut vindt dat het verzoek niet voldoet aan alle criteria voor opname in de Wet BIG en adviseert de minister de K&J-psycholoog NIP niet op te nemen in de Wet BIG. Dit neemt niet weg dat de K&J-psycholoog NIP een belangrijke bijdrage levert aan psychologische zorg aan jeugdigen en jongvolwassenen in Nederland.

Werkwijze

Voor opname van een beroep in de Wet BIG spelen een aantal overwegingen een rol. De drie belangrijkste criteria zijn neergelegd in de beleidsreactie van het ministerie van Volksgezondheid, Welzijn en Sport op de Tweede Evaluatie van de Wet BIG.

De criteria zijn als volgt:

1. Is het beroep gericht op de individuele gezondheidszorg?
2. Is het beroep een basisberoep en is het voldoende onderscheidend?
3. Is wettelijke regulering van het beroep noodzakelijk om patiënten adequaat te beschermen?

Voldoet een beroep aan deze criteria, dan vindt daarna een afweging plaats of het beroep in aanmerking komt voor het 'lichte' (artikel 34) of het 'zware' regime (artikel 3).

Het Zorginstituut beoordeelt een verzoek aan de hand van deze criteria. In voorbereiding op het advies bestudeert het Zorginstituut het verzoek en doet aanvullend onderzoek. Bijvoorbeeld het spreken met vertegenwoordigers van aanpalende organisaties. Ook wordt een concept adviesrapport ter consultatie voorgelegd aan partijen.

 criterium 1: Individuele gezondheidszorg	✓
Artikel 1 Wet BIG	✓
Direct patiëntcontact	✓
Reguliere zorg	✓
 criterium 2: Basisberoep en onderscheidenheid	✗
Breed basisberoep	✗
Deskundigheidsgebied voldoende uitontwikkeld en onderscheidend	✗
Eenduidige brede Nederlandse opleiding	✗
Kwaliteit opleiding afdoende en onafhankelijk geborgd	-
Voldoende omvang	✓
 criterium 3: Noodzaak tot wettelijke regulering	✗
Borging kwaliteit en substantiële risico's	✗
Vrij toegankelijk	✓

Het verzoek voldoet aan het eerste criterium. Het merendeel van de werkzaamheden van de K&J-psycholoog NIP is gericht op individuele gezondheidszorg, hoewel de K&J-psycholoog NIP ook werkzaamheden kan uitvoeren die niet te definiëren zijn als individuele gezondheidszorg. Er wordt reguliere zorg verleend. Ook is er sprake van regelmatig direct patiëntcontact. Het verzoek voldoet niet aan het tweede criterium. Er is namelijk geen sprake van een breed basisberoep zoals bedoeld in de Wet BIG. Noch is er sprake van een eenduidige opleiding. Wel is de beroepsgroep van voldoende omvang. Het verzoek voldoet niet aan het derde criterium. De werkzaamheden van de K&J-psycholoog NIP bevatten weliswaar substantiële risico's voor de patiëntveiligheid, maar de kwaliteit van de beroepsuitoefening wordt op andere wijze voldoende geborgd waardoor wettelijke regulering niet noodzakelijk is. Wel is de K&J-psycholoog NIP vrij toegankelijk voor patiënten. Het verzoek om de K&J-psycholoog NIP op te nemen in de Wet BIG voldoet niet aan alle drie criteria.

1 Inleiding

1.1 Leeswijzer

Hoofdstuk 1 bespreekt de aanleiding voor dit adviesrapport en beschrijft de achtergrond van de kinder- en jeugdpsycholoog NIP (K&J-psycholoog NIP). Hoofdstuk 2 gaat in op de criteria voor opname van een beroep in de Wet op de beroepen in de individuele gezondheidszorg (Wet BIG) en beschrijft de werkwijze van het Zorginstituut. Hoofdstuk 3 beschrijft de bevindingen van het Zorginstituut. In hoofdstuk 4 is de consultatie verwerkt. Hoofdstuk 5 presenteert het advies van het Zorginstituut.

1.2 Aanleiding

In juni 2015 heeft het Nederlands Instituut van Psychologen (NIP) een verzoek ingediend bij het ministerie van Volksgezondheid, Welzijn en Sport om de K&J-psycholoog NIP op te nemen in artikel 3 van de Wet BIG. In de periode tussen juni 2015 en december 2019 is meermaals overleg geweest tussen het NIP en het ministerie over het verzoek en een eventuele rol van de K&J-psycholoog NIP in het kader van de Wet zorg en dwang (Wzd).

Op 4 december 2019 heeft het ministerie het Zorginstituut gevraagd het verzoek van het NIP te beoordelen en advies uit te brengen over opname van de K&J-psycholoog NIP in de Wet BIG. Gezien de lange voorgeschiedenis heeft er een uitgebreide overdracht plaatsgevonden tussen het ministerie, NIP en het Zorginstituut. Hierbij is het Zorginstituut geïnformeerd over de voorgeschiedenis en is alle beschikbare documentatie aan het Zorginstituut toegestuurd. In bijlage 1 is een lijst opgenomen van documenten die onderdeel uitmaken van het verzoek.

Met het ministerie is afgesproken dat het Zorginstituut bij de advisering toetst aan de criteria die zijn opgenomen in de beleidsreactie aan de Tweede Kamer op de evaluatie van de Wet BIG¹. Het NIP heeft in haar verzoek toegelicht waarom het van mening is dat de K&J-psycholoog NIP aan de criteria van de beleidslijn voldoet. Het NIP heeft ook andere argumenten voor opname in de Wet BIG aangedragen. Bijvoorbeeld de noodzaak om als gedragsdeskundige in het kader van de Wzd als Wzd-functionaris te kunnen optreden; de noodzaak om 18+ (volwassenen) (verder) te kunnen behandelen en zelfstandig te kunnen declareren bij de zorgverzekeraar; het inkorten van de wachtlijsten in de jeugdzorg; en de noodzaak om als regiebehandelaar te kunnen fungeren². Deze argumenten vallen niet onder de criteria van de beleidslijn. Het Zorginstituut doet daarom geen inhoudelijke toetsing van deze redenen in dit adviesrapport.

1.3 Achtergrondinformatie NIP en K&J-psycholoog NIP

Het NIP is met 13.000 leden de grootste vereniging van psychologen in Nederland. Het NIP vertegenwoordigt psychologen in het brede vakgebied. Van gezondheidszorg tot arbeid & organisatie en van kinder- en jeugd psychologie tot sociaal-economische psychologie.

De K&J-psycholoog NIP is een zorgprofessional die zich bezighoudt met het geven van psychologische zorg in alle secties van de samenleving welke zich bezighouden met baby's, peuters, kleuters, kinderen en jong volwassenen (tot +/- 23 jaar). Denk

¹ Brief van de minister van Volksgezondheid, Welzijn en Sport (2 december 2014). Tweede Kamer, vergaderjaar 2014/15, 29 282, nr. 211.

² Kwaliteitsstatuut GGZ.

aan voorzieningen voor ouders en kinderen in de voorschoolse periode, het onderwijs, de algemene gezondheidszorg, brede jeugdhulp inclusief de jeugdgezondheidszorg (jeugd-GGZ), gesloten jeugdzorg, jeugdbescherming, en de zorg voor mensen met een verstandelijke of lichamelijke beperking. Binnen deze werkvelden en domeinen kan de K&J-psycholoog NIP uiteenlopende rollen en functies vervullen.

De K&J-psycholoog NIP is deskundig op het terrein van diagnostiek, advisering, begeleiding en behandeling (en de samenhang daartussen). Hij* kan (mede) bepalen wat er met het kind aan de hand is en hoe dat komt, om zo te komen tot één plan - voor dit kind, op deze school, in dit gezin en in deze woonomgeving (= handelingsgericht werken). De K&J-psycholoog NIP heeft kennis van de reguliere ontwikkelingspsychologie, maar ook van de ontwikkelingspsychopathologie en diagnostische besluitvormingsmodellen (zowel het uitvoeren ervan als het interpreteren van de resultaten). Ook is hij in staat indicaties en contra-indicaties van behandelmethoden te overzien, en informatie en data vanuit verschillende bronnen en betrokkenen te integreren. Naast deze vakinhoudelijke expertise is de K&J-psycholoog NIP in staat bij te dragen aan de visievorming over organisatie, doelmatigheid en kwaliteit van zorg³. De K&J-psycholoog NIP levert daarmee een belangrijke bijdrage aan psychologische zorg aan jeugdigen en jongvolwassenen in Nederland.

Psychologische zorg aan kinderen, jeugd en jongvolwassenen wordt ook door andere professionals dan de K&J-psycholoog NIP gegeven. Denk aan de gezondheidszorg psycholoog (GZ-psycholoog), de psychotherapeut, de klinisch psycholoog (KP), de klinisch neuropsycholoog (KNP) en de orthopedagoog-generalist (OG).

1.4

Registraties

In de psychologische hulpverlening bestaan er verschillende registers: het BIG-register; het register van het Stichting Kwaliteitsregister Jeugd (SKJ); en het register van de beroepsvereniging NIP.

Het BIG-register is een wettelijk openbaar register en verleent aan 13 beroepen een wettelijk beschermde beroepstitel⁴.

In het jeugddomein bestaat het SKJ. Psychologen die 'jeugdhulp' verlenen zoals gedefinieerd in de Jeugdwet moeten geregistreerd zijn in het SKJ of het BIG-register. Het SKJ is als onafhankelijke registerstichting door het NIP, de Nederlandse Vereniging van Pedagogen en Onderwijskundigen (NVO) en de Beroepsvereniging van Professionals in Sociaal Werk (BPSW) in 2014 opgericht, omdat de wetgever het onwenselijk vond de verplichting tot beroepsregistratie te koppelen aan het lidmaatschap van een van de beroepsverenigingen.

Er zijn vier manieren op basis waarvan registratie als 'kinder- en jeugdpsycholoog SKJ' mogelijk is⁵:

- Een registratie als K&J-psycholoog NIP en werkzaam als kinder- en jeugdpsycholoog.
- Een registratie als GZ-psycholoog (in het BIG-register) en werkervaring in het

* Omwille van de leesbaarheid is steeds "zijn" of "hij" gebruikt in de tekst. Waar "zijn" of "hij" staat kan uiteraard ook "haar" of "zij" worden gelezen.

³ Beroepsprofiel K&J NIP, NIP 2012.

⁴ Apotheker, arts, bachelor medisch hulpverlener (36a), fysiotherapeut, geregistreerd-mondhygiënist (36a), gezondheidszorgpsycholoog, klinisch technoloog, orthopedagoog-generalist, physician assistant, psychotherapeut, tandarts, verpleegkundige en verloskundige.

⁵ Bijlage III bij het registratiereglement SKJ (2017) voor de kamer psychologen.

jeugd domein.

- Een afgeronde postmasteropleiding tot schoolpsycholoog en werkervaring in het jeugd domein.
- Een afgerond individueel registratietraject via het NIP.

Het NIP heeft verschillende registraties en kwalificaties ontwikkeld⁶, waaronder de registratie als K&J-psycholoog NIP. Met deze registraties en kwalificaties bewaakt en borgt het NIP de kwaliteit van de beroepsuitoefening van de psycholoog. Bij het NIP ingeschreven psychologen moeten voldoen aan de kwaliteitscriteria van het NIP. De K&J-psycholoog NIP⁷ is een postuniversitaire opgeleide professional die zich tijdens en na de masteropleiding psychologie of pedagogische wetenschappen heeft bekwaamd in het werken met kinderen en jongeren en het 'systeem' om hen heen. Er zijn drie manieren op basis waarvan registratie in het beroepsregister van het NIP als K&J-psycholoog NIP mogelijk is⁸:

- Na het met goed gevolg afronden van een tweejarige postmasteropleiding tot schoolpsycholoog of GZ-psycholoog.
- Een gelijkwaardige registratie als 'K&J-psycholoog SKJ' of 'BIG geregistreerde GZ-psycholoog', mits er sprake is van aantoonbare werkervaring in het jeugd domein, zowel binnen het opleidingstraject als op het moment van aanvragen.
- Na het met goed gevolg afronden van een 'individueel traject' van minimaal twee en maximaal vijf jaren en dat bestaat uit relevante werkervaring met een minimale duur, supervisie, scholing, literatuurstudie en casusverslagen.

Uit het bovenstaande blijkt dat het NIP en SKJ elkaars registratie als kinder- en jeugdpsycholoog erkennen voor registratie in het eigen register. Tevens erkennen zowel het NIP als SKJ de registratie als GZ-psycholoog in het BIG-register voor een registratie als K&J-psycholoog NIP, respectievelijk K&J-psycholoog SKJ. Er kunnen dus dubbele registraties bestaan. Aangezien de registratiesystemen van het NIP, SKJ en het BIG-register niet gekoppeld zijn, zijn precieze aantallen (dubbelingen) hierover niet bekend.

Bij het NIP zijn 1326 postmaster professionals geregistreerd als K&J-psycholoog NIP⁹. Bij het SKJ zijn 338 'kinder- en jeugdpsychologen SKJ' op postmasterniveau geregistreerd. 3349 personen zijn bij het SKJ geregistreerd als 'master psycholoog SKJ'¹⁰. Een groot deel van de K&J-psycholoog NIP geregistreerden zijn ook BIG-geregistreerd als GZ-psycholoog. Het NIP schat dat ongeveer 70% van de K&J-psycholoog NIP geregistreerden tevens BIG-geregistreerd GZ-psycholoog is. De overige 30% van de K&J NIP geregistreerden (338) is waarschijnlijk geen GZ-psycholoog, maar wel (tevens) bij het SKJ geregistreerd als 'K&J-psycholoog SKJ'.

⁶ Arbeid- en Organisationspsycholoog NIP; Kinder- en Jeugdpsycholoog NIP; (Kinder- en Jeugdpsycholoog Specialist NIP); Psycholoog Arbeid en Gezondheid NIP; Eerstelijnspsychologie NIP; Lichaamsgericht Werkend Psycholoog NIP; Psycholoog Mediator NIP.

⁷ De officiële titel is Registerpsycholoog NIP, al dan niet aangevuld met de werkvelaanduiding Kinder & Jeugd. Deze is als dienstmerk gedeponneerd bij het Benelux Merkenbureau. In dit advies is omwille van de leesbaarheid gekozen voor de afkorting K&J-psycholoog NIP.

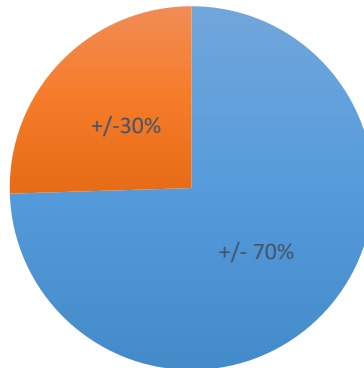
⁸ Registratieregeling Kinder- en Jeugdpsycholoog NIP.

⁹ Gegevens NIP voorjaar 2021.

¹⁰ Gegevens SKJ peildatum 31-12-2020.

Aantal K&J-psycholoog NIP (1326)

- Tevens geregistreerd in BIG-register als GZ-psycholoog
- Tevens geregistreerd in SKJ als kinder- en jeugdpsycholoog SKJ

2 Criteria voor opname van beroepen in de Wet BIG

2.1 De Wet BIG

De Wet BIG is een kwaliteitswet ter bescherming van patiënten. De doelstelling van de wet is tweeledig: 1) het bevorderen en bewaken van de kwaliteit van de beroepsuitoefening, en 2) het beschermen van de patiënt tegen ondeskundig en/of onzorgvuldig handelen door beroepsbeoefenaren in de individuele gezondheidszorg.

De Wet BIG laat de uitoefening van de individuele gezondheidszorg in principe vrij voor iedereen. Het uitgangspunt van de Wet BIG is dat beroepen niet worden opgenomen in de wet, tenzij regulering noodzakelijk is om patiënten adequaat te beschermen tegen onzorgvuldig en/of ondeskundig handelen. Dit is het zogenaamde "nee, tenzij"-principe. De meeste beroepen in de individuele gezondheidszorg zijn niet opgenomen in de Wet BIG.

Een beroep kan op twee manieren wettelijk worden gereguleerd. Er is een zogenaamd 'zwaar regime' (artikel 3 van de Wet BIG) en een 'licht regime' (artikel 34 van de Wet BIG). Op grond van artikel 36a van de Wet BIG kunnen bij wijze van experiment bepaalde categorieën beroepsbeoefenaren bij Algemene Maatregel van Bestuur (AMvB) voor een bepaalde periode zelfstandig bevoegd worden verklaard tot het indiceren en verrichten van in de maatregel aangewezen handelingen.

Voor beroepen in het 'zware regime' geldt een beschermd beroepstitel, is het tuchtrecht van toepassing en is het mogelijk om een zelfstandige bevoegdheid voor voorbehouden handelingen toe te kennen. Deze beroepsbeoefenaren zijn verplicht zich te registreren in het BIG-register en elke vijf jaar te herregistreren. Voor beroepen in het 'lichte regime' geldt alleen een beschermd opleidingstitel. Zie de tabel hieronder.

	'Zwaar regime' (artikel 3) (Bijv. Arts, verpleegkundige, tandarts)	'Licht regime' (artikel 34) (Bijv. Diëtist, apothekers- assistent)	'Specialismen' (artikel 14) (Bijv. Cardiologie, huisarts- geneeskunde)	'Experiment' (artikel 36a)* (Bijv. Bachelor Medisch Hulp- verlener)	Andere zorg- verlener (Bijv. Dokters- assistent, chiropractor)
Wettelijk beschermde beroepstitel	✓	-	✓	-	-
Verplichte registratie	✓	-	✓	✓	-
Tuchtrecht	✓	-	✓	✓	-
Wettelijk beschermde opleidingstitel	-	✓	-	✓	-
Mogelijkheid tot het toekennen van zelfstandige bevoegdheid tot voorbehouden handelingen	✓	-	✓	✓	-
Mogelijkheid tot het toekennen van functionele zelfstandige bevoegdheid tot voorbehouden handelingen	✓	✓	✓	-	-

* Voor zover bij een AMvB geregeld.

2.2

De criteria

Voor opname van een beroep in de Wet BIG moet aan ten minste drie criteria worden voldaan. Ieder criterium bestaat uit verschillende overwegingen die in beginsel positief beantwoord moeten worden. De criteria en overwegingen zijn beschreven in de beleidslijn van 2014¹¹. In opdracht van de minister toetst het Zorginstituut uitsluitend aan deze beleidslijn. Status, erkenning of financieel-economische motieven zijn geen reden om een beroep in de Wet BIG op te nemen.

De criteria en overwegingen zijn:

1. *Individuele gezondheidszorg.*

- Begeeft de beroepsuitoefening zich in hoofdzaak op het terrein van de individuele gezondheidszorg, zoals bedoeld in artikel 1 van de Wet BIG?
- Is er direct patiëntcontact?
- Wordt er reguliere zorg verleend?

2. *Basisberoep en onderscheidenheid.*

- Is het een breed basisberoep?
- Is het deskundigheidsgebied voldoende uitontwikkeld en onderscheidend?
- Is er een eenduidige brede Nederlandse opleiding, waarvan de kwaliteit afdoende en onafhankelijk geborgd is?
- Is de beroepsgroep van voldoende omvang?

3. *Noodzaak tot wettelijke regulering.*

- Kan de kwaliteit van de beroepsuitoefening niet op een andere manier worden geborgd en zijn er substantiële risico's voor de patiëntveiligheid?
- Is de beroepsgroep vrij toegankelijk?

¹¹ Brief van de minister van Volksgezondheid, Welzijn en Sport (2 december 2014). Tweede Kamer, vergaderjaar 2014/15, 29 282, nr. 211

Voldoet het beroep aan deze criteria, dan vindt daarna een afweging plaats of het beroep in aanmerking komt voor opname in het 'lichte' of het 'zware regime' van de Wet BIG.

De criteria voor opname in artikel 34, het 'lichte regime' zijn:

- Noodzaak tot publiekrechtelijke regeling van de opleiding; en/of
- Noodzaak tot voor het publiek herkenbare titel; en/of,
- Toekennen van functionele zelfstandige bevoegdheid aan het beroep.

De criteria voor opname in artikel 3, het 'zware regime' zijn:

- Eén van de criteria voor toepassing van het 'lichte regime'; en,
- Toekennen van voorbehouden handelingen aan het beroep; en/of,
- Noodzaak tot publiekrechtelijk tuchtrecht.

2.3

Werkwijze

Een verzoek tot opname van een beroep door een beroepsvereniging is schriftelijk onderbouwd en voorzien van documenten, die het verzoek ondersteunen. In de voorbereiding op het advies bestudeert het Zorginstituut de meegestuurde stukken en doet zelfstandig (bureau)onderzoek. Het Zorginstituut bespreekt het verzoek met de verzoekende beroepsvereniging. Ook andere aanpalende organisaties (bijvoorbeeld beroepsverenigingen met aangrenzende kennisgebieden, onderwijsorganisaties of (semi)overheidsinstanties) worden gevraagd informatie en kennis te delen over de beroepsgroep, die het verzoek heeft gedaan. In bijlage 2 is opgenomen welke organisaties het Zorginstituut heeft gesproken voor dit advies. Het concept-adviesrapport wordt vervolgens ter consultatie aangeboden. In bijlage 3 is de e-mail aan de geconsulteerde partijen opgenomen. De reactie van het Zorginstituut op de consultatie is verwerkt in hoofdstuk 4.

Op basis van de hierboven beschreven werkwijze beoordeelt het Zorginstituut of aan de criteria voor opname in de Wet BIG is voldaan. Het definitieve adviesrapport wordt uitgebracht aan de minister.

3 Bevindingen

Het verzoek voldoet niet aan alle criteria voor opname in de Wet BIG. Dit hoofdstuk beschrijft de bevindingen van het Zorginstituut per criterium.

3.1 Individuele gezondheidszorg

Gelet op de overwegingen hieronder, vindt het Zorginstituut dat het verzoek aan dit criterium voldoet.

Criterium 1: Individuele gezondheidszorg	✓
Artikel 1 Wet BIG	✓
Direct patiëntcontact	✓
Reguliere zorg	✓

Begeeft de beroepsuitoefening zich in hoofdzaak op het terrein van de individuele gezondheidszorg, zoals bedoeld in artikel 1 van de Wet BIG?

De K&J-psycholoog NIP begeeft zich in hoofdzaak op het terrein van de individuele gezondheidszorg, zoals bedoeld in artikel 1 van de Wet BIG.

Het begrip individuele gezondheidszorg staat beschreven in artikel 1 van de Wet BIG en luidt als volgt: “zorg die rechtstreeks betrekking heeft op een persoon en ertoe strekt diens gezondheid te bevorderen of te bewaken, het onderzoeken en het geven van raad daaronder begrepen, waaronder geneeskunst”.

Bij individuele gezondheidszorg gaat het niet alleen om de directe curatieve zorg, maar ook om activiteiten die gericht zijn op het voorkomen dat de gezondheid van een individu wordt bedreigd of aangetast. Echter niet alle zorgactiviteiten (bijvoorbeeld gezinsverzorging en dergelijke) vallen onder het begrip individuele gezondheidszorg. De K&J-psycholoog NIP is in drie verschillende domeinen werkzaam; in de jeugd-GGZ, in het onderwijs en in het sociaal domein. Het werkveld is breed en de werkzaamheden van de K&J-psycholoog NIP kunnen heel divers zijn.

De werkzaamheden van de K&J-psycholoog NIP in de jeugd-GGZ bestaan uit diagnostiek, advisering, begeleiding en behandeling (en de samenhang daartussen) van het kind of jeugdige en zijn of haar omgeving. Deze werkzaamheden hebben rechtstreeks betrekking op een persoon en strekken ertoe de gezondheidstoestand van de individuele patiënt te bevorderen of te bewaken. De werkzaamheden van de K&J-psycholoog NIP in de jeugd-GGZ vallen onder de definitie van ‘individuele gezondheidszorg’ zoals beschreven in artikel 1 van de Wet BIG.

In het onderwijs kan de K&J-psycholoog NIP werkzaam zijn als schoolpsycholoog. De schoolpsycholoog is een expert op het gebied van mentale gezondheid, normale en problematische ontwikkeling, leren en gedrag en het onderwijsveld. Het werkterrein van de schoolpsycholoog strekt zich uit over de volle breedte van individuele (leer)problematiek tot en met het (mede) bepalen van bovenschools-beleid. Een schoolpsycholoog kan psychodiagnostisch onderzoek uitvoeren om uit te zoeken welke ondersteuning en begeleiding een individuele leerling nodig heeft om te groeien in zijn ontwikkeling en in het kader van mentale gezondheid. Onderdelen van het takenpakket van de K&J-psycholoog NIP werkzaam als schoolpsycholoog kunnen daarom rechtstreeks betrekking hebben op een persoon en ertoe strekken

de gezondheidstoestand van de individuele patiënt te bevorderen of te bewaken. Een schoolpsycholoog kan echter ook leraren coachen over didactisch en/of pedagogisch handelen of scholen begeleiden bij het verbeteren van de kwaliteit van het onderwijs. Niet alle werkzaamheden van een schoolpsycholoog zijn daarom te definiëren als individuele gezondheidszorg zoals bedoeld in artikel 1 van de Wet BIG.

In het sociaal domein verleent de K&J-psycholoog NIP jeugdhulp. In de Jeugdwet is jeugdhulp zeer ruim gedefinieerd en kan bijvoorbeeld bestaan uit hulp in de voorschoolse periode, de (gesloten) jeugdzorg, jeugdbescherming, jeugdreclassering, de zorg voor jeugd en jongvolwassenen met een verstandelijke of lichamelijke beperking en de jeugd-GGZ. Is de K&J-psycholoog NIP werkzaam in de jeugd-GGZ, dan verleent hij zoals hierboven beschreven in het algemeen individuele gezondheidszorg. De werkzaamheden van een K&J-psycholoog NIP op andere terreinen van jeugdhulp (bv jeugdreclassering) zullen niet altijd rechtstreeks betrekking hebben op een persoon en ertoe strekken de gezondheidstoestand van de individuele patiënt te bevorderen of te bewaken. In het sociaal domein zullen dus niet alle werkzaamheden van de K&J-psycholoog NIP te definiëren zijn als individuele gezondheidszorg zoals bedoeld in artikel 1 van de Wet BIG.

In het sociaal en onderwijs domein kan de K&J-psycholoog NIP dus werkzaamheden uitvoeren die te kwalificeren zijn als individuele gezondheidszorg, maar ook werkzaamheden die dat niet zijn. Er zijn geen cijfers om dit te kwantificeren. Uit de gesprekken met aanpalende organisaties en uit de schattingen weergegeven in paragraaf 1.4 leidt het Zorginstituut af dat het merendeel van de K&J-psycholoog NIP werkzaam is in de jeugd-ggz. Hierdoor is het Zorginstituut van mening dat het merendeel van de beroepsgroep werkzaam is op het gebied van de individuele gezondheidszorg en het merendeel van de werkzaamheden gericht is op individuele gezondheidszorg.

Het Zorginstituut vindt dat de K&J-psycholoog NIP zich in hoofdzaak op het terrein van de individuele gezondheidszorg begeeft. Bij het onderzoek of is voldaan aan de overige criteria en overwegingen in de volgende paragrafen van dit rapport is enkel gekeken naar de werkzaamheden van de K&J-psycholoog NIP op het terrein van de individuele gezondheidszorg.

Samengevat: Het Zorginstituut vindt dat de werkzaamheden van de K&J-psycholoog NIP zich in hoofdzaak op het terrein van de individuele gezondheidszorg begeven, zoals bedoeld in artikel 1 van de Wet BIG.

Is er direct patiëntcontact?

De K&J-psycholoog NIP heeft regelmatig direct patiëntcontact.

Bij het bepalen van direct patiëntcontact, bekijkt het Zorginstituut drie aspecten. Ten eerste doet de regelmaat van het directe patiëntcontact er toe. Ook kan de mate van professionele zelfstandigheid van de beroepsbeoefenaren in dit contact een rol spelen. Daarnaast kan de zelfstandigheid van de behandelrelatie van belang zijn. Als er geen of weinig sprake is van professionele zelfstandigheid of een zelfstandige behandelrelatie, heeft dit tot gevolg dat er afstand is in het contact met de patiënt.

De werkzaamheden van de K&J-psycholoog NIP omvatten het hebben van regelmatig patiëntcontact. Zowel bij diagnostisch onderzoek, het opstellen en bespreken van zorg- en behandelplannen als het (therapeutisch) behandelen is er contact tussen patiënt (en/ of diens vertegenwoordiger) en de psycholoog. De K&J-

psycholoog NIP werkt hierbij zelfstandig en hij heeft een zelfstandige behandelrelatie met de patiënt. Uiteraard kan er bijvoorbeeld in instellingsverband collegiaal overleg zijn en heeft de K&J-psycholoog NIP te maken met patiëntenadministratie en kunnen zij ook meer beleidsmatige, leidinggevende of coördinerende taken hebben, dit doet echter niet af aan de zelfstandige relatie tussen deze zorgprofessional en patiënt. Het Zorginstituut is daarom van mening dat er sprake is van regelmatig direct patiëntcontact.

Samengevat: Het Zorginstituut constateert dat de K&J-psycholoog NIP voor het overgrote deel van zijn werkzaamheden zelfstandig contact heeft met patiënten.

Wordt er reguliere zorg verleend?

De zorg die de K&J-psycholoog NIP verleent, kan gekwalificeerd worden als 'reguliere zorg'.

Het begrip 'reguliere zorg' bestaat uit drie aspecten. Ten eerste moet het gaan om handelingen op het gebied van de individuele gezondheidszorg. Ten tweede moet er een plausibele wetenschappelijke basis voor zijn, bij voorkeur vastgelegd in (internationale) richtlijnen en protocollen. Ten derde hebben deze handelingen een zekere mate van erkenning en draagvlak binnen de beroepsgroep in kwestie, maar ook binnen de al-erkende medische beroepen in Nederland.

Van de werkzaamheden van de K&J-psycholoog NIP die vallen onder de definitie individuele gezondheidszorg is het merendeel gebaseerd op (wetenschappelijk) onderzoek waardoor er sprake is van een zekere erkenning en draagvlak, zowel binnen de beroepsgroep als binnen de al erkende beroepen en/of specialismen in de geestelijke gezondheidszorg (bijvoorbeeld de GZ-psychologen en klinisch psychologen). Het NIP, en de individuele K&J-psycholoog NIP zijn betrokken bij (wetenschappelijk) onderzoek en onderwijs. Ook delen het NIP en de individuele K&J-psycholoog NIP hun inzichten op (wetenschappelijke) congressen zowel op nationaal als internationaal niveau, en ondersteunen zij andere (medische) disciplines. Het NIP is tevens betrokken bij het vertalen van deze bevindingen naar *Evidence Based Practice* door bijvoorbeeld het opstellen van protocollen en andere richtlijnen.

Samengevat: Het Zorginstituut vindt dat de zorg die de K&J-psycholoog NIP verleent, valt onder 'reguliere zorg', en niet onder 'alternatieve-, complementaire- of anderzijds niet-reguliere zorg'.

3.2

Basisberoep en onderscheidenheid

Gelet op de overwegingen hieronder, vindt het Zorginstituut dat het verzoek niet aan dit criterium voldoet.

Criterium 2: Basisberoep en onderscheidenheid	X
Breed basisberoep	X
Deskundigheidsgebied voldoende uitontwikkeld en onderscheidend	X
Eenduidige brede Nederlandse opleiding	X
Kwaliteit opleiding afdoende en onafhankelijk geborgd	-
Voldoende omvang	✓

Is het een breed basisberoep?

De K&J-psycholoog NIP is geen breed basisberoep zoals bedoeld onder de Wet BIG.

Bij de bepaling of er sprake is van een 'basisberoep' is het noodzakelijk om te bepalen of het beroep geen 'functie' of 'specialisme' is of kan zijn. Vanuit een basisberoep kunnen diverse functies vervuld worden of zijn er verdere specialismen denkbaar. Er kan niet van een 'basisberoep' worden gesproken, indien er sprake is van een (potentieel) 'specialisme' van een (toekomstig) beroep dat gereguleerd wordt door de Wet BIG. Er is een directe koppeling tussen de eenduidige opleiding en het basisberoep waartoe de opleiding opleidt.

Een 'functie' kan uitgevoerd worden door mensen met verschillende professionele achtergronden of verschillende opleidingen. De werkzaamheden zoals de K&J-psycholoog NIP die uitvoert kunnen ook worden uitgevoerd door iemand met een professionele achtergrond als GZ-psycholoog met de differentiatie kinderen en jeugd. Dit is een aanwijzing dat er sprake van een functie is, en een argument niet te spreken van een breed basisberoep.

Verder refereert het Zorginstituut aan twee rapporten van onderzoeksbureau SiRM: "Verduidelijking beroepenstructuur nodig. Knelpunten psychologische en pedagogische zorg vanuit perspectief cliënt, naaste en professional"¹² en "Een vernieuwde structuur voor de academische beroepen in de psychologische zorg"¹³. Deze rapporten zijn op initiatief van de beroepsverenigingen NIP, Nederlandse Vereniging voor Gezondheidszorgpsychologie (NVGzP), Nederlandse vereniging van pedagogen en onderwijskundigen (NVO) en Nederlandse Vereniging voor Psychotherapie (NVP) onder voorzitterschap van P3NL tot stand gekomen om toe te werken naar een transparante en duurzame beroepenstructuur in de psychologische en pedagogische zorg die in de verschillende werkvelden geleverd wordt. In deze rapporten komt naar voren dat de grenzen tussen professionele groepen in de psychologische zorg vervagen en er veel verschillende titels zijn die verwijzen naar een beroep in de psychologische gezondheidszorg. De werkzaamheden die deze professionals uitvoeren verschillen van elkaar maar vertonen ook veel overlap. Het SiRM concludeert daarom dat de beroepenstructuur in de geestelijke gezondheidszorg voor zowel cliënt als professionals onvoldoende duidelijk is. In de gesprekken die het Zorginstituut met aanpalende organisaties heeft gevoerd kwam deze onduidelijkheid over de beroepenstructuur ook naar voren. Tevens bestaat bij een groot aantal organisaties door deze onduidelijkheid, twijfel de K&J-psycholoog NIP te kunnen kwalificeren als een basisberoep. In het tweede rapport van SiRM wordt in verband met deze onduidelijke beroepenstructuur een vernieuwde structuur met één nieuw BIG basisberoep geadviseerd; de GZ-psycholoog generalist. De beroepen GZ-psycholoog en kinder- en jeugdpsycholoog worden hierin samengevoegd. Een GZ-psycholoog generalist kiest in de opleiding voor het aandachtsgebied kinderen en jeugd of volwassenen en ouderen. De GZ-psycholoog generalist kan daarnaast nog extra aantekeningen behalen voor methodische- of doelgroep gebonden deskundigheid. Hoewel in deze rapporten geen uitspraak wordt gedaan over wat basisberoepen in de psychologische zorg zijn, is de geconstateerde onduidelijkheid in de beroepenstructuur ook een argument om niet te kunnen spreken van een basisberoep. Het voorstel tot één nieuwe BIG basisberoep impliceert dat kinder- en jeugdpsychologen potentieel opgaan in een eventueel toekomstig beroep dat gereguleerd wordt door de Wet BIG. Deze onduidelijk- en onzekerheden dragen eraan bij dat voor de K&J-psycholoog NIP niet gesproken kan worden van een breed basisberoep.

¹² Strategisch in Regulated Markets (SiRM): Verduidelijking beroepenstructuur nodig. Rapport van 29-01-2019.

¹³ SiRM: Een vernieuwde beroepenstructuur voor de academische beroepen in de psychologische zorg. Rapport 12-10-2020:

Tot slot; er is geen directe koppeling tussen één eenduidige opleiding en het (basis)beroep waartoe de opleiding opleidt. Zie hierover ook de paragraaf hieronder bij de overweging *'Is er een eenduidige brede Nederlandse opleiding, waarvan de kwaliteit afdoende en onafhankelijk geborgd is?'*.

Samengevat: Op grond van bovengenoemde argumenten vindt het Zorginstituut dat de K&J-psycholoog NIP geen breed basisberoep is zoals bedoeld in de Wet BIG.

Is het deskundigheidsgebied voldoende uitontwikkeld en onderscheidend?

Het deskundigheidsgebied van de K&J-psycholoog NIP is onvoldoende uitontwikkeld en onderscheidend zoals bedoeld onder de Wet BIG.

Bij deze vraag wordt overwogen of het deskundigheidsgebied helder omschreven is en of deze voldoende te onderscheiden is van andere beroepen in de zorg. Indien er overlap is tussen deskundigheidsgebieden van verschillende beroepen moet het duidelijk zijn wat de afbakening is tussen de twee gebieden.

Op basis van de documenten van het NIP is het deskundigheidsgebied van de K&J-psycholoog NIP als volgt samen te vatten: het inschatten en vaststellen wat kinderen, jongeren en volwassenen nodig hebben voor een optimale ontwikkeling; en te begeleiden/behandelen vanuit een integraal, systeemgericht denkkader. Gezonde ontwikkeling en het leren aangaan van betekenisvolle relaties - te beginnen met de ouder-kindrelatie - vormen de basis van maatschappelijke participatie. De K&J-psycholoog NIP is expert in het ondersteunen van kind en zijn systeem in het omgaan met de uitdagingen die het (maatschappelijk) functioneren vraagt. Daarbij wordt niet alleen gekeken naar bedreigende of risicofactoren, maar vooral ook naar positieve, beschermende factoren (veerkracht). Specifiek voor de K&J-psycholoog NIP is het ontwikkelingspsychologisch, integraal en systeemgericht denkkader, door de levensloop heen.

Het deskundigheidsgebied van de K&J-psycholoog NIP is in het kader van de Wet BIG onvoldoende uitontwikkeld. Het deskundigheidsgebied moet helderheid geven op welk terrein het basisberoep deskundig is. Dit houdt in dat er sprake moet zijn van een welomlijnd vakgebied, waarbij de benodigde kennis, taken en/of handelingen zijn gespecificeerd. De Wet BIG maakt een verband tussen 'beroep' en 'opleiding' en daarom zal het deskundigheidsgebied vastgelegd moeten zijn in zowel de eindtermen van de opleiding als in een beroepsprofiel. De eindtermen van de opleiding betreffen de deskundigheid waaraan de beroepsbeoefenaar ten minste moet voldoen aan de start van zijn loopbaan. Zoals in paragraaf 1.4 is beschreven zijn er drie verschillende opleidingsroutes die kunnen leiden tot registratie als K&J-psycholoog NIP. Het door het NIP hierboven omschreven deskundigheidsgebied komt onvoldoende overeen met de eindtermen van de opleiding tot schoolpsycholoog¹⁴, de eindtermen van de opleiding tot GZ-psycholoog¹⁵ of met de eindtermen van het volgen van een individueel opleidingstraject tot K&J-psycholoog NIP¹⁶. De eerste twee opleidingen zijn niet specifiek gericht om opgeleid te worden tot K&J-psycholoog NIP. Er is dus geen sprake van de vereiste koppeling tussen het beroep en de opleiding. Er is daarom geen sprake van een uitontwikkeld deskundigheidsgebied.

Evenmin vindt het Zorginstituut het deskundigheidsgebied onderscheidend van

¹⁴ Brochure: Schoolpsycholoog – tweejarige postacademische opleiding (RINO)

¹⁵ Het algemene opleidingsplan voor de opleiding tot GZ-psycholoog). 5 november 2015

¹⁶ Registratieregeling Kinder- en Jeugdpsycholoog NIP 2009, laatst herzien 28/10/2019

andere professionele groepen die werkzaam zijn in de psychologische gezondheidszorg. Zo is allereerst de overlap in werkzaamheden met de GZ-psycholoog met differentiatie kinderen en jeugd erg groot. Het feit dat de GZ-psycholoog met deze differentiatie zich ook kan laten registreren als K&J-psycholoog NIP doet zelfs vermoeden dat deze psychologen grotendeels een overlappend deskundigheidsgebied hebben. Uit de gesprekken met aanpalende organisaties blijkt dat er wel enig onderscheid is tussen de GZ-psycholoog met differentiatie kinderen en jeugd en de K&J-psycholoog NIP, maar dit zeer miniem is. Ze hebben immers hetzelfde werkveld en dezelfde patiëntengroep. Zij vinden het onderscheid te klein om de K&J-psycholoog NIP als een apart BIG-beroep te rechtvaardigen. Verder geeft een aantal organisaties aan dat het deskundigheidsgebied zoals omschreven ook veel gelijkenis vertoont met het deskundigheidsgebied van de orthopedagoog generalist.

Tot slot refereert het Zorginstituut ook in het kader van de onderscheidenheid aan de twee eerder genoemde rapporten van SIRM. Uit deze rapporten blijkt dat veel professionele groepen in de psychologische zorg onvoldoende onderscheidend zijn van elkaar. Patiënten en hun familie of verzorgers merken op dat de huidige beroepenstructuur hen onvoldoende vertrouwen geeft dat zij de juiste zorg door de juiste professional krijgen. Zorgverleners geven bijvoorbeeld aan dat verschillende beroepsgroepen dezelfde aanvullende registraties halen. Zij presenteren zich aan patiënten door deze aanvullende registratie(s) te benoemen en niet hun achtergrond op basis van hun beroepsopleiding. Dit beeld van onvoldoende duidelijkheid en onderscheidenheid is in de gesprekken tussen het Zorginstituut en aanpalende organisaties bevestigd. Men vreest voor verdere versplintering van de beroepenstructuur binnen de psychologische zorg.

Samengevat: Het Zorginstituut vindt dat het deskundigheidsgebied van de K&J-psycholoog NIP onvoldoende uitontwikkeld en onderscheidend is.

Is er een eenduidige brede Nederlandse opleiding, waarvan de kwaliteit afdoende en onafhankelijk geborgd is?

Het Zorginstituut vindt dat er geen sprake is van een eenduidige opleiding, waarvan de kwaliteit afdoende en onafhankelijk geborgd is voor opname in de Wet BIG.

Bij het bepalen of er een 'eenduidige opleiding' is waarvan de kwaliteit 'afdoende en onafhankelijk' is geborgd, kijkt het Zorginstituut naar de opleidingseisen, de wijze waarop de opleiding vorm krijgt en de mate waarin de kwaliteit van de opleiding onafhankelijk en transparant geaccrediteerd wordt. Het Zorginstituut geeft geen oordeel over de kwaliteit van de opleiding, maar buigt zich over de vraag of de opleiding voldoet aan de criteria voor opname in de Wet BIG. Het moet gaan om een Nederlandse opleiding.

Met 'eenduidig' wordt verstaan dat er landelijke eisen zijn en er geen inhoudelijke verschillen zijn in eindtermen tussen opleidingen. Zoals al in paragraaf 1.4 beschreven zijn er drie manieren om als K&J-psycholoog NIP te worden geregistreerd. Dit betekent dat er in feite drie *verschillende* opleidingen zijn die kunnen leiden tot de professie of registratie als K&J-psycholoog NIP: de opleiding tot GZ-psycholoog; de opleiding tot schoolpsycholoog; en een individueel opleidingstraject. Deze opleidingen hebben niet dezelfde eindtermen. Een paar vergelijkingen laten zien dat de opleidingen niet eenduidig zijn (noch dat er sprake is van één opleiding):

De opleiding tot GZ-psycholoog volgt een vast curriculum. Bij het individuele opleidingstraject tot K&J-psycholoog NIP is dit grotendeels afhankelijk van de keuzes van de psycholoog in opleiding. De opleiding tot GZ-psycholoog richt zich op

het bekwamen in generalistische curatieve zorgverlening in de GGZ. De schoolpsycholoog wordt opgeleid voor het werken op het snijvlak van zorg en onderwijs en is niet zonder meer werkzaam op het gebied van de gezondheidskundige verzorging van de mens of de individuele gezondheidszorg.

Het NIP verwijst in zijn verzoek naar het rapport ‘Vergelijking opleidingen GGZ beroepen’ uit 2013¹⁷. Hoewel in dit rapport wordt geconcludeerd dat de individuele opleiding tot K&J-psycholoog NIP qua duur en inhoud vergelijkbaar is met de opleiding tot GZ psycholoog¹⁸, kan uit dit rapport in het kader van de wet BIG niet de conclusie getrokken worden dat er sprake is van een eenduidige opleiding.

Het Zorginstituut vindt dat er geen sprake is van een eenduidige opleiding. Daarom wordt in dit rapport geen verdere uitspraken gedaan over de afdoende en onafhankelijke borging van de kwaliteit.

Samengevat: Het Zorginstituut vindt dat er geen sprake is van een ‘eenduidige brede opleiding’ zoals bedoeld in de Wet BIG.

Is het beroep van voldoende omvang?

De beroepsgroep is van voldoende omvang om een wettelijke regulering te rechtvaardigen.

Bij het bepalen van voldoende omvang kijkt het Zorginstituut of het aantal beroepsbeoefenaren voldoende is om een afzonderlijke regeling te rechtvaardigen. Naast het aantal beroepsbeoefenaren wordt bij deze vraag voornamelijk gekeken of er sprake is van een redelijke spreiding van de door het desbetreffende beroep verzorgde voorziening.

Bij het NIP zijn 1326 postmaster professionals geregistreerd als K&J-psycholoog NIP. De K&J-psycholoog NIP is als het de jeugd-ggz betreft werkzaam in zowel vrijgevestigde praktijken als GZ-instellingen. De K&J-psycholoog NIP is in een nog veel breder werkveld actief, zoals bijvoorbeeld scholen, jeugdhulpinstellingen, en ouder- en kind teams van de gemeenten. Zoals in paragraaf 3.1 uiteengezet is hierbij niet altijd sprake van individuele gezondheidszorg. Desalniettemin zijn er voldoende K&J-psycholoog NIP professionals en is sprake van een redelijke spreiding door het land.

Samengevat: Het Zorginstituut ziet in de omvang van de beroepsgroep geen belemmering voor regulering.

3.3

Noodzaak tot wettelijke regulering

Gelet op de overwegingen hieronder, vindt het Zorginstituut dat het verzoek niet aan dit criterium voldoet.

Criterium 3: Noodzaak tot wettelijke regulering	X
Borging kwaliteit en substantiële risico's	X
Vrij toegankelijk	✓

¹⁷ LSJ medisch projectbureau: Vergelijking opleidingen GGZ beroepen (26 september 2013). Tweede Kamer, vergaderjaar 2014–2015, 29 282, nr. 209. Dit rapport heeft in het kader van de fiscale vrijstellingsregeling voor BTW een aantal opleidingen in de geestelijke gezondheidszorg vergeleken met de postacademische opleiding tot GZ-psycholoog en in hoeverre deze opleidingen opleiden tot gezondheidskundige verzorging van de mens en individuele gezondheidszorg.

¹⁸ Met de kanttekening dat een aantal cursussen ook toegankelijk is voor hbo-ers en dit de vraag oproept in hoeverre sprake is van postacademisch onderwijs.

Kan de kwaliteit van de beroepsuitoefening niet op een andere manier worden geborgd, en zijn er substantiële risico's voor de patiëntveiligheid?

De werkzaamheden van de K&J-psycholoog NIP bevatten substantiële risico's voor de patiëntveiligheid, maar de kwaliteit van de beroepsuitoefening wordt op andere wijze voldoende geborgd waardoor wettelijke regulering niet noodzakelijk is.

De Wet BIG is een kwaliteitswet ter bescherming van de patiënt tegen ondeskundig en onzorgvuldig handelen door de beroepsbeoefenaar, maar laat de beroepsmatige uitoefening van de individuele gezondheidszorg in principe vrij. Wettelijke regulering van een beroep is daarom alleen noodzakelijk als de kwaliteit van de beroepsuitoefening niet op een andere manier (bijvoorbeeld door andere wetgeving, kwaliteitssystemen van instellingen en/of privaatrechtelijke regelingen) voldoende geborgd kan worden en er substantiële risico's voor de patiëntveiligheid zijn.

De K&J-psycholoog NIP werkt met patiënten die zich ten opzichte van hem in een zeer afhankelijke en kwetsbare positie bevinden. Daarbij gaat het vaak ook om minderjarigen en jongvolwassenen (18-23jr). Door het bestaan van deze kwetsbare en afhankelijkheidsrelatie bevatten de werkzaamheden van de K&J-psycholoog NIP potentieel substantiële risico's voor de patiënt.

Deze risico's zijn voldoende afgedekt door registratie van de K&J-psycholoog NIP in het SKJ en het tuchtrecht in de jeugdzorg of door registratie (als GZ-psycholoog) in het BIG-register en het wettelijk tuchtrecht.

De Jeugdwet uit 2015 verplicht aanbieders van jeugdhulp en jeugdbescherming tot het verlenen van verantwoorde hulp. In de Jeugdwet is beroepsregistratie geïntroduceerd als een middel om verantwoorde hulp te borgen. In paragraaf 1.3 is beschreven dat in 2014 het SKJ hiertoe als registratieorgaan is opgericht¹⁹. De organisatie en opzet van het BIG-register heeft op veel punten als voorbeeld voor het SKJ gediend. Het Kwaliteitsregister Jeugd biedt inmiddels een herkenbaar kwaliteitskeurmerk en erkenning van een niveau van de vakbekwaamheid van professionals in de jeugdhulp.

SKJ is een onafhankelijk registerorgaan. De kwaliteitsborging doet het SKJ onafhankelijk van de beroepsverenigingen. Het SKJ bestaat uit 3 kamers (voor jeugd- en gezinsprofessionals, pedagogen en psychologen). In totaal zijn 7 verschillende registraties bij het SKJ mogelijk²⁰. Psychologen kunnen geregistreerd worden als 'master psycholoog SKJ' en als 'kinder- en jeugdpsycholoog SKJ'²¹. De inhoudelijke criteria waaraan een beroep getoetst wordt, zijn afkomstig van de beroepsverenigingen. Herregistratie vindt vijfjaarlijks plaats. De criteria voor herregistratie (eveneens afkomstig van de beroepsverenigingen) hebben te maken met scholing, reflectie en werkervaring.

Ook voorziet het SKJ in privaatrechtelijk tuchtrecht voor de bij het SKJ geregistreerde professionals. Beroepsbeoefenaren die (jong)volwassen (18-23jr) (door-)behandelen vallen ook onder dit tuchtrecht. De doelstellingen van het tuchtrecht zijn: de professional kan worden beoordeeld op zijn professionele handelen (leerelement); de hele beroepsgroep kan van deze toetsing leren en zichzelf verbeteren (kwaliteitsverbetering); en tuchtrecht kan norm overschrijdend gedrag voorkomen (preventieve werking) en eventueel sanctioneren. Bij het SKJ is er veel aandacht om in het tuchtrecht een zekere gelijkwaardigheid te creëren, zodat klagers en beklaagden zich gehoord voelen ongeacht de uitkomst.

¹⁹ Voor beroepsbeoefenaren die niet BIG-geregistreerd zijn.

²⁰ Jeugd- en gezinsprofessional SKJ; Jeugdzorgwerker SKJ; Master-psycholoog SKJ; Master-orthopedagoog SKJ; Master-pedagoog SKJ; Kinder- en jeugdpsycholoog SKJ; Postmaster-orthopedagoog SKJ.

²¹ Registratiereglement SKJ 27 november 2017.

Toetsing van klachten vindt eerst plaats in een 'voorportaal' door het College van Toezicht en daarna eventueel door het College van Beroep. Het College van Toezicht of het College van Beroep kan bij een gegronde klacht een tuchtmaatregel opleggen bijvoorbeeld (oplopend in zwaarte): een waarschuwing; een berisping; een voorwaardelijke schorsing van de registratie met een proeftijd van ten hoogste 1 jaar; een schorsing van de inschrijving in het Kwaliteitsregister Jeugd voor ten hoogste een jaar; doorhaling van de inschrijving in het Kwaliteitsregister Jeugd en/of ontzegging van het recht opnieuw in het register te worden ingeschreven.

Op verzoek van het SKJ heeft onderzoeksbureau Nivel een evaluatierapport uitgebracht over het functioneren van het SKJ-tuchtrecht over de afgelopen 5 jaar²². Het rapport geeft naast acht aanbevelingen aan dat het SKJ er in een korte periode in is geslaagd om een tuchtprocedure klantvriendelijk en professioneel neer te zetten en uit te voeren. Met deze evaluatie en andere middelen (bijvoorbeeld ISO-certificering) werkt het SKJ continue aan de eigen kwaliteitscontrole. Het Zorginstituut vindt dat zowel de registratie door het SKJ en het opgerichte privaatrechtelijke tuchtrecht een goed kwaliteitssysteem is dat voldoende borging biedt om de kwaliteit van de beroepsuitoefening te borgen.

Samengevat: Het Zorginstituut vindt dat de risico's rondom de werkzaamheden van de K&J-psycholoog NIP voldoende zijn afgedekt, waardoor wettelijke regulering niet noodzakelijk is.

Is het beroep vrij toegankelijk?

De K&J-psycholoog NIP is vrij toegankelijk voor de patiënt.

Bij deze vraag wordt overwogen of de patiënt zich zonder tussenkomst van een andere zorgprofessional, kan wenden tot een beroepsbeoefenaar van het beroep in kwestie. Daarbij wordt gekeken of er een zelfstandige relatie is, waarbij de beroepsgroep zelf kan overgaan tot het starten van een behandeling.

In het algemeen is een K&J-psycholoog NIP vrij toegankelijk voor een patiënt of zijn wettelijk vertegenwoordiger. Tussenkomst heeft hier geen betrekking op een verwijzing voor vergoeding. Een ouder- kind team van de gemeente of de huisarts verwijzen weliswaar, maar zij hebben hier de functie van poortwachter en zijn verwijzer voor vergoeding. Na verwijzing kan de K&J-psycholoog NIP zelfstandig overgaan tot het starten van een (behandel)relatie.

Samengevat: Het Zorginstituut vindt dat de K&J-psycholoog NIP vrij toegankelijk is voor de patiënt.

---

²² Nivel rapport november 2020: Evaluatie 5 jaar tuchtrecht in de jeugdzorg.

4 Consultatie

Een conceptversie van dit advies is voorgelegd ter consultatie. De consultatiebrief, en de geconsulteerde partijen, zijn terug te vinden in bijlage 3. De reacties op de consultatie zijn weergegeven in bijlage 4.

In dit hoofdstuk is de consultatie verwerkt.

4.1 Consultatie conceptadvies

De volgende organisaties hebben gereageerd:

- Federatie P3NL (P3NL)
- Federatie van Gezondheidszorgpsychologen en Psychotherapeuten (FGzPt)
- Nederlands Instituut van Psychologen (NIP)
- Nederlandse Vereniging voor Gezondheidszorgpsychologie (NVGzP)
- Nederlandse Vereniging voor Psychiatrie (NVvP)
- Nederlandse Vereniging voor Psychotherapie (NVP)
- Patiëntenorganisatie (MIND)

Zeven partijen hebben op het consultatie rapport gereageerd. Alleen het NIP heeft aangegeven zich niet te kunnen vinden in de conclusies van het adviesrapport.

P3NL, de NVGzP en de NVP onderschrijven het door het NIP genoemde belang van de inzet van de ontwikkelingspsychologische expertise van kinder- en jeugdpsychologen en met een verwijzing naar het SiRM advies Beroepenstructuur Psychologische Zorg, de noodzaak deze wettelijk te borgen. MIND benadrukt het belang van één landelijk register met beroepsregistraties. De NVvP volgt de redenering in het conceptadvies, maar vraagt zich af in hoeverre het concept adviesrapport toekomstbestendig is in het licht van het SiRM advies. Het College Specialismen Gezondheidszorgpsycholoog en Psychotherapeut van de FGzPt constateert dat het advies voldoet aan de omschreven wettelijke kaders. De partijen geven verder geen inhoudelijke reactie op de bevindingen in het concept adviesrapport, die reden zijn tot aanpassing van het rapport.

4.2 Reactie Zorginstituut

De consultatiereacties van partijen geven geen aanleiding de conclusies van het adviesrapport aan te passen. Naar aanleiding van de consultatiereactie van het NIP is het concept rapport nogmaals goed doorgenomen en zijn een aantal aanpassingen in de tekst gedaan. Hieronder wordt op een aantal opmerkingen uit de consultatiereactie van het NIP ingegaan.

Basisberoep en onderscheidenheid

Het NIP mist een onderbouwing waarom het deskundigheidsgebied onvoldoende overeenkomt met de eindtermen.

Het Zorginstituut is van mening dat er geen sprake is van eenduidige eindtermen van de drie opleidingsroutes die tot registratie kunnen leiden, omdat er geen rechtstreeks verband is te leggen tussen het deskundigheidsgebied van de K&J-psycholoog NIP en bijvoorbeeld de eindtermen van de opleiding tot schoolpsycholoog.

Het NIP mist een onderbouwing voor wat betreft de omvang van de overlap tussen het deskundigheidsgebied van de K&J-psycholoog NIP en deskundigheidsgebieden van andere professionele groepen.

De beleidslijn geeft aan dat het deskundigheidsgebied voldoende uitontwikkeld en onderscheidend moet zijn, maar koppelt hier geen kwantificatie aan. Het Zorginstituut verwijst in dit kader naar de SiRM-rapporten en het feit dat K&J-psycholoog NIP en GZ-psycholoog met differentiatie kinderen en jeugd hetzelfde werkveld hebben en patiëntengroepen behandelen. Het Zorginstituut constateert dat er niet gesproken kan worden van voldoende onderscheidenheid.

Tot slot is het NIP van mening dat de drie opleidingen die leiden tot de registratie K&J-psycholoog NIP voldoen aan eenduidige eindtermen.

Het NIP geeft aan dat er sprake is van 'gelijkwaardige eisen' van de drie opleidingsroutes die gevolgd kunnen worden om tot registratie van de K&J-psycholoog NIP te komen. Dit is echter onvoldoende voor opname in de Wet BIG. Er sprake moet zijn van een 'eenduidige opleiding'. Dit houdt in dat er sprake moet zijn van één opleiding die direct gekoppeld kan worden aan het basisberoep (de directe koppeling). Dit is de opleiding die wettelijk aangewezen kan worden om de beschermde titel te kunnen voeren. Het Zorginstituut constateert dat dit nu niet het geval is.

Noodzaak tot wettelijke regulering

Het NIP geeft aan dat de werkzaamheden van K&J psychologen NIP zonder BIG-registratie die met cliënten vanaf 18 jaar werken buiten het jeugddomein niet onder een vorm van tuchtrecht vallen. Het NIP geeft daarbij ook aan dat de aanname van het Zorginstituut dat de K&J-psychologen NIP die niet (ook) BIG geregistreerd zijn als GZ-psycholoog, allen geregistreerd zijn bij SKJ, niet juist is.

Het Zorginstituut heeft naar aanleiding van deze consultatiereactie het NIP gevraagd om welke en hoeveel K&J-psychologen NIP het zou gaan. Het NIP licht toe dat het hier gaat om K&J-psychologen NIP die werken met jongeren of jong/volwassenen boven de 18 en geen zorg bieden die onder de Jeugdwet valt. Zij kunnen zich volgens het NIP niet bij het SKJ laten registreren. De navraag bij het NIP heeft niet geleid tot concrete cijfers.

De Jeugdwet stelt beroepsregistratie als eis voor het leveren van jeugdhulp (verantwoorde zorg). Dat betekent dat alle K&J-psychologen NIP werkzaam in het brede jeugddomein geregistreerd moeten zijn in het BIG-register of het Kwaliteitsregister Jeugd. SKJ verzorgt deze wettelijk verplichte registratie van jeugdprofessionals. In het kader van de Jeugdwet kan jeugdhulp in sommige gevallen ook worden verleend aan jongvolwassenen tot 23 jaar. Bijvoorbeeld bij een verlengde jeugdhulp. Deze hulpverleners staan geregistreerd in het Kwaliteitsregister Jeugd. Het onderscheid tussen jeugdhulp in het kader van de Jeugdwet en hulp in het onderwijs (onderwijs domein) is soms moeilijk te maken. Daarom staan alle K&J-psychologen NIP die werkzaam zijn in het onderwijs ingeschreven bij het SKJ. Navraag bij het SKJ heeft dit bevestigd.

Voor zover het NIP het heeft over hulpverlening *buiten* het jeugddomein dan geldt de geestelijke gezondheidszorg (GGZ) voor volwassenen. In uitvoeringsregels en bekostiging van deze hulp wordt in beginsel uitgegaan van de BIG-registratie als voorwaarde om zelfstandig te kunnen declareren bij de zorgverzekeraar.

Het NIP geeft aan dat er een aantal K&J-psychologen NIP niet geregistreerd zijn bij het SKJ en ook niet als GZ-psycholoog in het BIG register. Het Zorginstituut vermoedt dat deze K&J-psychologen geen jeugdhulp of GGZ-zorg verlenen, omdat vergoeding van deze zorg plaatsvindt via gemeenten op grond van de Jeugdwet of zorgverzekeraars op grond van de Zorgverzekeringswet. Dit argument van het NIP rechtvaardigt geen wettelijke regulering voor de gehele beroepsgroep met als doel de patiënt adequaat te beschermen.

Het NIP dringt er op aan dat de stukken die vanuit het NIP in het kader van het voorstel zijn overlegd niet zonder toestemming van het NIP openbaar worden gemaakt bij het publiceren van het definitieve advies.

Wij vinden het vervelend dat er onduidelijkheid was over het openbaar maken van de stukken tijdens de consultatie. Na een gesprek hierover met het NIP is afgesproken dat de stukken in het kader van transparantie worden meegestuurd in het definitieve adviesrapport.

Het NIP merkt op dat de oordelen van aanpalende organisaties niet doorslaggevend mogen zijn.

In paragraaf 2.3 wordt de beschreven hoe het Zorginstituut informatie verkrijgt en een verzoek beoordeelt. Aanpalende organisaties wordt niet gevraagd een positief of negatief oordeel te geven op het verzoek.

5 Advies

Het Zorginstituut adviseert de minister de K&J-psycholoog NIP niet op te nemen in artikel 3 van de Wet BIG. Dit neemt niet weg dat de K&J-psycholoog NIP een belangrijke bijdrage levert aan psychologische zorg aan jeugdigen en jongvolwassenen in Nederland.

Het verzoek voldoet aan het eerste criterium. Het merendeel van de werkzaamheden van de K&J-psycholoog NIP is gericht op individuele gezondheidszorg, hoewel de K&J-psycholoog NIP ook werkzaamheden kan uitvoeren die niet te definiëren zijn als individuele gezondheidszorg. Er wordt reguliere zorg verleend. Ook is er sprake van regelmatig direct patiëntcontact.

Het verzoek voldoet niet aan het tweede criterium. Er is namelijk geen sprake van een breed basisberoep zoals bedoeld in de Wet BIG. Noch is sprake van een eenduidige opleiding. Wel is de beroepsgroep van voldoende omvang.

Het verzoek voldoet niet aan het derde criterium. De werkzaamheden van de K&J-psycholoog NIP bevatten weliswaar substantiële risico's voor de patiëntveiligheid, maar de kwaliteit van de beroepsuitoefening wordt op andere wijze voldoende geborgd waardoor wettelijke regulering niet noodzakelijk is. Wel is de K&J-psycholoog NIP vrij toegankelijk voor patiënten.

Het NIP heeft in haar verzoek nog andere argumenten voor opname in de Wet BIG genoemd. Zo vindt het NIP opname in de Wet BIG noodzakelijk om de K&J-psycholoog NIP toe te voegen als gedragsdeskundige die in het kader van de Wzd als Wzd-functionaris kan optreden naast de beroepen GZ-psycholoog en de OG. Verder vindt het NIP opname in de Wet BIG noodzakelijk om 18+ (volwassenen) (verder) te kunnen behandelen en zelfstandig te kunnen declareren bij de zorgverzekeraar. Het NIP is van mening dat opname van de K&J-psycholoog NIP in de Wet BIG kan helpen bij het inkorten van de wachtlijsten in de jeugdzorg. Tot slot vindt het NIP opname in de Wet BIG noodzakelijk om als regiebehandelaar te kunnen fungeren²³. Het NIP draagt deze argumenten voor opname in de Wet BIG aan om in de psychologische zorg een gelijk speelveld te creëren met andere professionals. In de gesprekken met aanpalende organisaties zijn deze argumenten vaak ook ter sprake gekomen, waarbij er naast veel neutraliteit ook bijval voor, als verwerping van deze argumenten was. Het Zorginstituut heeft bovengenoemde argumenten van het NIP en de gesprekken erover ter kennisgeving aangenomen, maar niet meegenomen in dit adviesrapport, omdat het geen redenen voor opname in de Wet BIG zijn.

---

²³ Kwaliteitsstatuut GGZ.

Bijlage 1: Verzoek

In de tabel hieronder staat een lijst van alle documenten die in het kader van dit verzoek zijn overgelegd aan het Zorginstituut. Het eerste verzoek uit 2015 en het bron/werkdocument bij de aanvraag uit 2019 zijn (onder de tabel) integraal opgenomen. De overige documenten zijn openbaar (er is een vindplaats opgenomen) of kunnen bij het Zorginstituut worden opgevraagd.

Datum	Van	Aan	Soort	Vindplaats
2012	NIP		Folder: Beroepsprofiel Kinder- en Jeugdpsycholoog NIP	Openbaar op website NIP. https://www.psvnip.nl/wp-content/uploads/2016/07/NIP-beroepsprofiel_Kinderen-Jeugd.pdf
23-09-2013	LSJ		Rapport: Vergelijking opleidingen GGZ beroepen	Openbaar: TK 29 282. Nr. 209 https://www.officielebekendmakingen.nl/
25-06-2015	NIP	VWS	Brief: verzoek tot opname Kinder- en Jeugdpsycholoog in art. 3 wet BIG	Hieronder integraal opgenomen.
2016	NIP		Folder: Het beroep Kinder- en Jeugdpsycholoog. Noodzaak van opname in het BIG-register	Openbaar op website NIP. https://www.psvnip.nl/wp-content/uploads/2016/07/Ad-6.1.-Pleidooi-KJ-in-BIG_LoRes.pdf
10-2016	NIP		Word doc: Korte analyse Quickscan Kinder- en Jeugdpsycholoog in BIG	Op te vragen bij het Zorginstituut.
10-2016	NIP		Word doc: Nadere onderbouwing NIP aanvraag Kinder- en Jeugdpsycholoog in BIG	Op te vragen bij het Zorginstituut.
10-11-2016	VWS	NIP	Brief: reactie op aanvraag 25 juni 2015	Op te vragen bij het Zorginstituut.
24-11-2016			Concept AMvB van CSGP - NIP	Op te vragen bij het Zorginstituut.
28-11-2016			3 AMvB's naast elkaar. Concept van CSGP	Op te vragen bij het Zorginstituut.
02-12-2016	NIP	VWS	Brief: Beantwoording van vragen VWS van	Op te vragen bij het Zorginstituut.

10-11-2016				
29-09-2017	RINO	NIP	Bevestiging (e-mail) van 29 september 2017 van RINO groep over ontwikkeling postmaster K&J	Op te vragen bij het Zorginstituut.
11-2017	NIP		Word doc: Beantwoording vragen VWS rond aanvraag K&J in BIG	Op te vragen bij het Zorginstituut.
23-11-2017	NIP	VWS	Brief: Tweede wetsvoorstel wet BIG.	Op te vragen bij het Zorginstituut.
21-12-2017	VWS	NIP	Brief: Tweede wetsvoorstel wet BIG. Reactie op drie schrijvens van NIP	Op te vragen bij het Zorginstituut.
16-02-2018	NIP	VWS	Brief: Internetconsultatie Wetsvoorstel BIG-II over het voornemen tot het opnemen van het beroep orthopedagoog-generalist in artikel 3 van de Wet BIG	Op te vragen bij het Zorginstituut.
21-01-2019			Word doc: Vragen van VWS met antwoorden NIP	Op te vragen bij het Zorginstituut.
10-05-2019	VWS	TK	Nota: nalv het verslag Wzd. Blz 3-4.	Openbaar: TK 35 087, nr. 7 https://www.officielebekendmakingen.nl/
15-07-2019	NIP	VWS	Word doc: bron/werkdocument bij aanvraag	Hieronder integraal opgenomen.
01-10-2019	Diverse	SiRM	Brief: Opdrachtformulering project: 'Verduidelijking psychologische en pedagogische beroepenstructuur'	Openbaar op website NIP. https://www.psynip.nl/actueel/nieuws/2019/beroepenstructuur/
14-11-2019	NIP	VWS	Brief: Over voortgang wetstraject opname Kinder- en Jeugdpsycholoog in de wet BIG	Op te vragen bij het Zorginstituut.
19-12-2019	VWS	NIP	Brief: Voortgang wetstraject opname K&J in wet BIG –	Op te vragen bij het Zorginstituut.

			overdracht dossier – advisering door Zorginstituut	
25-11- 2016	VNOP	VWS	Pleidooi hoogleraren ontwikkelingspsychologi e aan minister over K&J in BIG	Op te vragen bij het Zorginstituut.
9-11- 2018	NIP	VWS	Brief over voortgang Zorg voor de Jeugd en aandacht voor positie K&J in BIG	Op te vragen bij het Zorginstituut.
4- 12- 2018	NIP	VWS	Brief over voorstel wetswijziging Zorg en Dwang en wet BIG	Op te vragen bij het Zorginstituut.
23-4- 2019	NIP	VWS	Brief over de invoering van de wet Zorg en Dwang	Op te vragen bij het Zorginstituut.

Aan de Minister van VWS
Mevrouw drs. E.I. Schippers
Postbus 20530
2500 EJ DEN HAAG

Betreft : verzoek tot opname van het beroep Kinder- en Jeugdpsycholoog in de Wet BIG
Ref: 1506-25

Nieuwekade 1-5
Postbus 2085
3500 GB Utrecht

Tel. (030) 820 15 00
Fax (030) 820 15 99
info@psynip.nl
www.psynip.nl

Utrecht, 25 juni 2015

Geachte mevrouw Schippers,

beste Edith,

Het Nederlands Instituut van Psychologen verzoekt u hierbij het beroep Kinder- en Jeugdpsycholoog vanaf 2017 als basisberoep (ex. Artikel 3) op te nemen in de Wet BIG.

Zoals reeds aangekondigd in de [brief van P3 NL van 20 mei jl.](#), doen wij dit verzoek in aansluiting op het vergelijkbare verzoek van de NVO voor het beroep Orthopedagoog Generalist. Het is van groot belang voor de kwaliteit van zorg in Nederland dat de jeugd-expertise van beide beroepen in gelijke mate wettelijk wordt gekaderd en beschermd, en herkenbaar blijft voor cliënten. Dit geldt in het bijzonder voor jong volwassenen en volwassenen met een verstandelijke beperking.

Onderbouwing aan de hand van de geldende criteria

In uw brief aan de Tweede Kamer van 3 maart 2011 (MEVA/BO-3053860) en in uw beleidsreactie op de Evaluatie wet BIG noemt u een aantal basisvragen dat ten grondslag ligt aan de overweging een beroep krachtens de wet BIG te reguleren. Bepalend is de vraag of wettelijke regulering nodig is om patiënten/cliënten adequaat te beschermen tegen onzorgvuldig handelen.

Hieronder volgt per onderdeel een korte onderbouwing bij ons verzoek voor opname van de Kinder- en Jeugdpsycholoog als artikel 3 beroep in de Wet BIG.

Vraag 1: Is de beroepsuitoefening gericht op de individuele gezondheidszorg?

De kinder- en jeugdpsycholoog verleent reguliere zorg en begeeft zich voor een belangrijk deel op het terrein van de individuele gezondheidszorg. Het hoofdbestanddeel van de werkzaamheden heeft rechtstreeks betrekking op jongeren en hun ouders/verzorgers, en is gericht op het bevorderen en bewaken van de gezondheid van het individuele kind. De kern van de werkzaamheden bestaat uit contact met de cliënt en/of zijn/haar systeem (ouders/verzorgers/opvoeders).

Zie hiervoor ook het rapport [Vergelijking opleidingen ggz-beroepen](#)¹ (p.71).

Kinder- en jeugdpsychologen oefenen hun beroep uit in een uitgebreid domein: in de voorschoolse periode (-9 maanden tot 4 jaar), het onderwijs, de algemene gezondheidszorg, de jeugdzorg, de geestelijke gezondheidszorg voor jeugdigen (jeugd-GGZ), de gesloten jeugdzorg, jeugdbescherming, jeugdreclassering, en de zorg voor jeugd met een verstandelijk of lichamelijke beperking.

Vraag 2: Is het beroep een basisberoep en is het voldoende onderscheidend?

De kinder- en jeugdpsycholoog is een breed basisberoep met een zelfstandig beroepsprofiel, deskundigheidsomschrijving en beroepsopleiding; het betreft geen functie, differentiatie of specialisme.

Het beroep bestaat al bijna 20 jaar. In 1997 is door het NIP, de landelijke beroepsvereniging van psychologen, een beroepsregister ingesteld met als doel de specifieke expertise van kinder- en jeugdpsychologen te toetsen, te borgen, en van een registertitel te voorzien.

¹ Vergelijkend onderzoek naar inhoud, omvang en niveau van opleidingen voor verschillende beroepen in de geestelijke gezondheidszorg (ggz), uitgevoerd door LSI Medisch Projectbureau in opdracht van VWS.

Aan het beroep liggen eenduidige, brede opleidingseisen ten grondslag, waarvan de kwaliteit evident en onafhankelijk is geborgd via (op dit moment) privaatrechtelijke registratie. De deskundigheidsomschrijving en opleidingseisen zijn in omvang vergelijkbaar met die van het (in 1998 ingestelde) basisberoep GZ-psycholoog.

Nadrukkelijk gelijkwaardig, maar niet gelijk; in de deskundigheidsomschrijving en opleidingseisen zijn de *specifieke* kennis en vaardigheden opgenomen waarover kinder- en jeugdpsychologen beschikken. Zie bijgevoegd [Beroepsprofiel Kinder- en Jeugdpsycholoog NIP](#) en de deskundigheidsomschrijving in de bijlage daarvan.

Er is weliswaar sprake van enige overlap met het deskundigheidsgebied van de gz-psycholoog en de psychotherapeut, maar dit leidt in het geval van de kinder- en jeugdpsycholoog niet tot onduidelijkheid voor de cliënt. De gz-psycholoog is een breed inzetbare psycholoog, ook voor volwassenen en ouderen; de kinder- en jeugdpsycholoog beschikt over specifieke expertise op het gebied van kinderen, jongeren en jongvolwassenen. De beroepstitel Kinder- en Jeugdpsycholoog is van belang om deze expertise herkenbaar en afgebakend te waarborgen.

Het beroep Kinder- en Jeugdpsycholoog is gekoppeld aan een postuniversitair opleidingstraject, bestaande uit een combinatie van werkervaring, scholing, supervisie en praktijkopdrachten (in uren en opbouw gelijk aan de gz-opleiding²). Aan deze eisen kan worden voldaan via het volgen van een geaccrediteerde postmasteropleiding of via het volgen van een modulair opleidingstraject. Na afloop hiervan beschikt men over een niveau van vakbekwaamheid dat voor de beroepsgroep geldt als [norm voor zelfstandig werken met cliënten en cliëntsystemen](#).

Aan inschrijving in het huidige NIP-register Kinder- en Jeugdpsycholoog is het recht verbonden de merkenrechtelijk beschermde titel Registerpsycholoog NIP / Kinder & Jeugd te voeren. Ook voldoet de NIP-registratie aan de eisen die gelden voor het voeren van de titel Europsy, de Europese norm voor zelfstandig werken met cliënten. Kinder- en jeugdpsychologen zijn gebonden aan de beroepscode van psychologen en werken volgens professionele standaarden, waaronder *evidence based richtlijnen*. Zie hiertoe www.richtlijnenjeugdhulp.nl en www.kwaliteitsontwikkelingggz.nl. Kinder- en Jeugdpsychologen NIP vallen onder (NIP-verenigings)tuchtrecht. Op dit moment zijn er in Nederland rond de 1300 geregistreerde kinder- en jeugdpsychologen.

Vraag 3: Is wettelijke regulering noodzakelijk om patiënten adequaat te beschermen?

De beroepsgroep van kinder- en jeugdpsychologen werkt zelfstandig, en is ook vrij toegankelijk (direct te benaderen door cliënten). Daarom is - zeker in de meer regionaal en lokaal georganiseerde jeugdhulp - herkenbaarheid, vindbaarheid en titelbescherming van groot belang.

Onder de nieuwe Jeugdwet wordt via de norm van verantwoorde werktoedeling geregeld dat jeugdhulp-aanbieders werken met geregistreerde professionals. Daarbij zijn twee registers leidend: het BIG-register en het nieuwe [Kwaliteitsregister Jeugd](#). Het is voor kinder- en jeugdpsychologen dus noodzakelijk zich in een van beide registers te laten registreren.

Op basis van hun huidige private NIP-registratie Kinder- en Jeugdpsycholoog is opname in het Kwaliteitsregister Jeugd al mogelijk (dat geldt ook voor orthopedagogen-generalist). Veel kinder- en jeugdpsychologen en orthopedagogen werken echter ook onder het regime van de Zorgverzekeringswet, omdat zij werken met jongvolwassenen in de ggz. Daarmee is continuïteit van zorgverlener gewaarborgd juist bij de voor veel jongeren kwetsbare overgang bij 18 jaar. Voor de behandeling en ondersteuning van jongvolwassenen zijn de kennis en vaardigheden van kinder- en jeugdpsychologen onmisbaar. Daarnaast werken zij ook met volwassenen die een verstandelijke beperking hebben. Aangezien u ook voor de verdere toekomst het regiebehandelaarschap en het daarbij behorende kwaliteitsstatuut wilt koppelen aan BIG-registratie, is het van belang dat deze BIG-registratie ook voor kinder- en jeugdpsychologen en orthopedagogen toegankelijk is. U heeft voor deze groepen al een (tijdelijke) regeling getroffen voor 2014, 2015 en 2016.

² Zie ook hier het [rapport vergelijking opleiding ggz-beroepen](#)

Uitgangspunt van zowel de Jeugdwet als de Zorgverzekeringswet is inzet van de best toegeruste autonome professional op de juiste plek. Met een wettelijk erkende beroepsregistratie wordt die optimale inzet geborgd. Wanneer professionals met specifieke Jeugdexpertise, die ook werkzaam zijn onder de zorgverzekeringswet, niet in staat worden gesteld als zelfstandig beroepsbeoefenaar te opereren (omdat zij niet beschikken over een BIG-registratie), komt deze zorgplicht onder druk te staan.

Kinder- en Jeugdpsychologen werken met kwetsbare cliënten en hun professioneel handelen heeft grote impact op hun levenssfeer en hun kansen voor een optimale ontwikkeling. Juist daarom is borging van de bekwaamheid van deze beroepsgroep, inclusief titelbescherming, van belang. Bovendien kent het wettelijk tuchtrecht als sterkste maatregel de mogelijkheid iemand te schrappen uit het register, zodat de betrokkene zijn beroepsactiviteit niet straffeloos kan voortzetten onder de wettelijk beschermde titel. Dat is in het privaatrechtelijke systeem van beroepsverenigingen niet mogelijk.

Tot slot

Het NIP is uiteraard bereid om het verzoek toe lichten of aanvullende informatie te verstrekken. Wij zijn te allen tijde bereid hierover met u in gesprek te gaan.

In verband met de onwenselijkheid van een ongelijk speelveld voor Orthopedagogen Generalist en Kinder- en Jeugdpsychologen en onduidelijkheid voor cliënten is het verzoek deze aanvraag zo spoedig mogelijk in behandeling te nemen.

Hoogachtend,

mw.dr. P.C. Plooi-van Gorsel
voorzitter

Brondocument Kinder- en jeugdpsycholoog BIG

Aanleiding

Dit document dient als werkdocument voor VWS (MEVA, Jeugd) en het NIP in het kader van het traject K&J-psycholoog NIP in de wet BIG. In de periode 2015 -2019 zijn vele documenten, antwoorden op vragen en brieven heen en weer gegaan. Door de veelheid van stukken en daardoor behoefte aan samenhang ('bouwstenen') is verzocht een document op te stellen dat als basis kan dienen. Hierin een eerste toelichting op de criteria voor de aanvraag BIG alsmede een weergave van de context van de K&J-psycholoog. VWS en NIP gaan samen in het komende traject kijken wat er allemaal nodig is en aanvulling behoeft. Dit werkdocument is daarmee geen finaal stuk maar kan gebruikt worden ter informatie en/of verder aangevuld worden.

Nederlands Instituut van Psychologen (NIP)
Utrecht, 15 juli 2019

Versie	Door	Datum en toelichting
1.0	[REDACTED]	20 juni 2019 Eerste versie; totale opzet.
1.0	[REDACTED] en [REDACTED]	8 juli 2019 Verwerken feedback, aanpassingen op dubbelingen en volgorde.
1.0	[REDACTED], [REDACTED], [REDACTED]	Verzonden aan [REDACTED] VWS d.d. <u>15-31</u> juli 2019

Inhoudsopgave

BRONDOCUMENT KINDER- EN JEUGDPYCHOLOOG BIG	1
AANLEIDING	1
1. OPNAME KINDER- EN JEUGDPYCHOLOOG NIP IN DE WET BIG.....	3
1.1 <i>Gericht op individuele gezondheidszorg .....</i>	<i>3</i>
1.2 <i>Uitgekristalliseerd beroep en onderscheidenheid .....</i>	<i>3</i>
ONDERSCHEIDEND VAN ANDERE BASISBEROEPEN.....	4
DESKUNDIGHEIDSGEBIED KINDER- EN JEUGDPYCHOLOOG.....	5
TOELICHTING.....	5
1.3 <i>Noodzaak wettelijke regulering voor bescherming cliënt .....</i>	<i>6</i>
TOEGANKELIJKHEID EN KWALITEITSBORGING.....	6
TOELICHTING.....	6
AANDACHTSPUNTEN BIJ OPNAME VAN HET BEROEP IN DE WET BIG	7
2. OPLEIDING TOT KINDER- EN JEUGDPYCHOLOOG NIP	7
GEÏNTEGREERDE OPLEIDING.....	8
INDIVIDUEEL OPLEIDINGSTRAJECT (HUIDIGE SITUATIE).....	8
INTEGRALE TOETSING.....	9
KOPPELING AAN LIDMAATSCHAP NIP.....	10
VERHOUDING TOT DE GZ-OPLEIDING MET K&J-ACCENT	10
3. AANTALLEN.....	11
OVERLAP.....	11
2. MAATSCHAPPELIJK BELANG.....	13
BULAGE – HISTORIE	14

1. Opname Kinder- en Jeugdpsycholoog in de wet BIG

Aan de afweging of een beroep in aanmerking komt om in de wet BIG te reguleren ligt een aantal inhoudelijke overwegingen ten grondslag (MEVA/BO-3053860):

1. De beroepsuitoefening moet gericht zijn op de individuele gezondheidszorg, heeft rechtstreeks betrekking op een cliënt en is bedoeld om zijn gezondheid te bevorderen of te bewaken.
2. Het beroep is voldoende uitgekristalliseerd en onderscheidend van andere beroepen. Is het beroep een basisberoep en is het voldoende onderscheidend?
3. Wettelijke regulering is noodzakelijk om de cliënt te beschermen; belangrijke aspecten daarbij zijn professionele zelfstandigheid, vrije toegankelijkheid, en de vraag of toepassing van tuchtrecht is aangewezen.

1.1 Gericht op individuele gezondheidszorg

De Kinder- en Jeugdpsycholoog verleent reguliere zorg en begeeft zich voor een belangrijk deel op het terrein van de individuele gezondheidszorg. Het hoofdbestanddeel van de werkzaamheden heeft rechtstreeks betrekking op jongeren en hun ouders/verzorgers, en is gericht op het bevorderen en bewaken van de gezondheid van het kind. De kern van de werkzaamheden bestaat uit contact met de cliënt en/of zijn/haar systeem (ouders/verzorgers/opvoeders).

Zie hiervoor ook het [rapport Vergelijking opleidingen ggz-beroepen](#) (p.71).

Kinder- en jeugdpsychologen oefenen hun beroep uit in een uitgebreid domein: in de voorschoolse periode (-9 maanden tot 4 jaar), het (speciaal) onderwijs, de algemene gezondheidszorg, de jeugdhulp, de geestelijke gezondheidszorg voor jeugdigen (jeugd-GGZ), de (gesloten) jeugdzorg, jeugdbescherming, jeugdreclassering, en de zorg voor jeugd en jongvolwassenen met een verstandelijk of lichamelijke beperking. Kinder- en jeugdpsychologen werken zowel als vrijgevestigde praktijkhouders, alsmede in dienstverband in de verschillende zojuist genoemde sectoren.

1.2 Uitgekristalliseerd beroep en onderscheidenheid

Het beroep Kinder- en Jeugdpsycholoog kent zijn oorsprong in de ontwikkelingspsychologie, die zich vanaf de 19e, begin 20e eeuw heeft gevormd tot een moderne wetenschap. Al ruim 20 jaar (vanaf 1997) vindt kwaliteitsborging van het beroep plaats via een beroepsregister bij de landelijke beroepsvereniging van psychologen, het NIP.

Aan het beroep liggen eenduidige, brede opleidingseisen ten grondslag, waarvan de kwaliteit evident en onafhankelijk is geborgd via (op dit moment) privaatrechtelijke registratie. De deskundighedsomschrijving en opleidingseisen zijn in omvang gelijkwaardig aan die van het (in 1998 ingestelde) basisberoep GZ-psycholoog. Nadrukkelijk gelijkwaardig, maar niet gelijk; in de deskundighedsomschrijving en opleidingseisen zijn de *specifieke*

kennis en vaardigheden opgenomen waarover kinder- en jeugdpsychologen beschikken. Zie voor hoofdstuk 2 voor gedetailleerde informatie over het opleidingstraject. Op dit moment (2019) zijn ongeveer 1.300 Kinder- en Jeugdpsychologen bij het NIP geregistreerd¹. Geregistreeerde Kinder- en Jeugdpsychologen beschikken over een vakbekwaamheid op post-academisch niveau, en voldoen daarmee aan de norm die de beroepsgroep van psychologen heeft gesteld voor het zelfstandig uitoefenen van het beroep en het nemen van impactvolle beslissingen.

De Kinder- en Jeugdpsycholoog beschikt over een doorontwikkeld [Beroepsprofiel](#)², gebaseerd op een onderscheidende deskundighedsomschrijving en opleidingseisen (door het NIP vastgesteld in 1995).

Het veld waarin Kinder- en Jeugdpsychologen werkzaam zijn zeer breed en omvat jeugdgezondheidszorg, jeugd-ggz, infant mental health (heel jonge kinderen), school/onderwijs, wijkteams, gehandicaptenzorg, medische zorg, residentiële jeugdzorg en jeugdbescherming, forensisch kader.

Aan inschrijving in het huidige NIP-register Kinder- en Jeugdpsycholoog is het recht verbonden de merkenrechtelijk beschermde titel Registerpsycholoog NIP / Kinder & Jeugd te voeren. Ook voldoet de NIP-registratie aan de eisen die gelden voor het voeren van de titel Europsy, de Europese norm voor zelfstandig werken met cliënten. Kinder- en jeugdpsychologen zijn gebonden aan de beroepscode van psychologen en werken volgens professionele standaarden, waaronder evidence based richtlijnen (www.richtlijnenjeugdhulp.nl en www.akwaggz.nl)³.

Kinder- en Jeugdpsychologen NIP vallen onder (verenigings)tuchtrecht.

Onderscheidend van andere basisberoepen

Het is niet eenvoudig een *strikte* afbakening aan te brengen tussen de beroepen GZ-psycholoog, Orthopedagoog Generalist en K&J-psycholoog. In historisch perspectief is het goed aan te geven dat er 20 jaar geleden is gekozen voor een generalistisch basisberoep, de GZ-psycholoog, waarbij instroom in de opleiding mogelijk was voor psychologen en orthopedagogen. Omdat toen ook al werd erkend dat het werken met kinderen een vak apart is, zijn naast het BIG-beroep GZ-psycholoog altijd twee aparte en zelfstandige beroepen blijven bestaan: de Kinder- en Jeugdpsycholoog NIP en de Orthopedagoog-Generalist NVO. De opleidingen zijn gelijkwaardig in aard en omvang. Focus en specifieke expertise zijn echter verschillend. De beroepen GZ-psycholoog, OG en Kinder- en

¹ Met de komst van de Jeugdwet en de daarin opgenomen verplichting tot beroepsregistratie voor professionals in de brede Jeugdhulp en Jeugdbescherming is een onafhankelijke registerstichting opgericht (Kwaliteitsregister Jeugd); daarin kunnen Kinder- en Jeugdpsychologen zich laten registreren; in de Jeugdwet wordt verwezen naar BIG of SKJ-registratie

² In voorbereiding op opname van het beroep in de wet BIG het profiel van de Kinder- en Jeugdpsycholoog in concept uitgeschreven volgens het CAN-Med model, dat ook de basis zal vormen van de concept-AMVB (opleidingsbesluit).

Jeugdpsycholoog worden complementair ingezet in de (geestelijke) gezondheidszorg, langdurige zorg, sociaal domein, onderwijs en jeugdhulp, zonder dat dit tot onduidelijkheid leidt voor de cliënt.

In grote lijnen kan het onderscheidende tussen de beroepen als volgt worden verwoord:

- De GZ-psycholoog is een generalistisch opgeleid professional, gericht op curatieve zorg: genezing/behandeling van ziekte, psychische stoornissen en complexe psychische problemen.
- De Orthopedagoog Generalist richt zich op de pedagogische opvoedingscontext en ontwikkeling, ook bij personen die zich vanwege een beperking bevinden in een afhankelijkheidsrelatie
- De Kinder- en Jeugdpsycholoog heeft een systeemgerichte focus op (het optimaliseren van) gezonde ontwikkeling, door de levensloop heen, zonder of ondanks het bestaan van psychische stoornissen. Daarbij is van belang het kunnen aangaan van betekenisvolle relaties - te beginnen bij de ouder-kindrelatie - en het op basis daarvan voorkomen van intergenerationele overdracht (doorbreken van het overbrengen van trauma en problematiek op de volgende generatie).

Deskundigheidsgebied Kinder- en Jeugdpsycholoog

Tot het deskundigheidsgebied van de kinder- en jeugdpsycholoog wordt gerekend het inschatten en vaststellen wat kinderen, jongeren en volwassenen nodig hebben voor een optimale ontwikkeling, en te begeleiden/behandelen vanuit een integraal, systeemgericht denkkader. Gezonde ontwikkeling en het leren aangaan van betekenisvolle relaties - te beginnen met de ouder-kindrelatie - vormen de basis van maatschappelijke participatie. De Kinder- en Jeugdpsycholoog is expert in het ondersteunen van kind en zijn systeem in het omgaan met de uitdagingen die het (maatschappelijk) functioneren vraagt. Daarbij worden niet alleen gekeken naar bedreigende of risicofactoren, maar vooral ook naar positieve, beschermende factoren (veerkracht).

Specifiek voor de Kinder- en Jeugdpsycholoog is het ontwikkelingspsychologisch, integraal en systeemgericht denkkader door de levensloop heen; inzet van jeugd-expertise in het volwassenendomein zorgt voor het doorbreken van cirkels van problematiek van ouders op kinderen.

Toelichting

Er is de afgelopen jaren een versterkte belangstelling voor (het belang van) de relatie van kinderen met hun ouders. Veel emotionele en psychische problematiek, zoals contact- en relatiestoornissen, aandacht- en leerstoornissen (ADHD), drugsgebruik, en angst en stemmingsstoornissen houden verband met de vroege jeugd. Veilige hechting blijkt een cruciale factor in een gezonde affectieve ontwikkeling van kinderen. Uit onderzoek komt naar voren dat vroege jeugdtrauma's (adverse childhood experiences) niet alleen van

negatieve invloed zijn op de latere psychische, maar ook op de fysieke gezondheid van mensen. Op latere leeftijd leidt dit tot een verhoogd risico op psychische aandoeningen, probleemgedrag, veranderde reactie op stress, maar ook tot een lagere levensverwachting vanwege nadelige beïnvloeding van het immuunsysteem en hormonale systemen³ Psychische problemen, kindermishandeling en partnergeweld worden van ouders via kinderen in stand gehouden.

Om deze *cirkels van intergenerationele overdracht* te doorbreken is *specifieke* expertise nodig over ontwikkelingspsychologie en de ouder-kindrelatie. De Kinder- en Jeugdpsycholoog beschikt over deze expertise. Dat laatste is van groot belang als het gaat om preventie.

De kinder- en jeugdpsycholoog richt zich op het optimaliseren van ontwikkelingsmogelijkheden van kinderen en volwassenen, zonder, met of ondanks het bestaan van psychische stoornissen. Hij richt zich op de interactie van het kind in zijn omgeving, en de *invloed van bedreigende maar ook beschermende factoren*. Afhankelijkheid, optimale ontwikkeling (doorlopend in volwassenheid), hechting en onthechting (doorlopend in volwassenheid), het ontwikkelen van relaties. Dat zijn de belangrijke thema's voor de kinder- en jeugdpsycholoog. De Kinder- en Jeugdpsycholoog is in staat over domeinen (thuis, school, gezondheidszorg, veiligheid) heen te kijken en verbindingen te leggen.

1.3 Noodzaak wettelijke regulering voor bescherming cliënt

De beroepsgroep van kinder- en jeugdpsychologen werkt zelfstandig, en is ook vrij toegankelijk (direct te benaderen door cliënten). Daarom is herkenbaarheid, vindbaarheid en titelbescherming van groot belang.

Toegankelijkheid en kwaliteitsborging

Om cliënten te beschermen en kwaliteit te borgen is binnen de Jeugdwet geregeld dat aanbieders in het jeugddomein verplicht zijn te werken met geregistreerde professionals, of in het BIG-register of in het [Kwaliteitsregister Jeugd](#) (SKJ). Psychologen die in het jeugddomein werken kunnen zich op postmasterniveau laten registreren in het Kwaliteitsregister Jeugd. Kwaliteitsborging van de beroepsgroep in het jeugddomein is dus goed geregeld.

Toelichting

In de onderbouwing van het NIP van de noodzaak voor opname van het beroep Kinder- en Jeugdpsycholoog in artikel 3 van de Wet BIG wordt onder andere ook verwezen naar regelgeving en bekostiging in het volwassenendomein, waarbij een BIG-registratie leidend is.

³ Staatssecretaris Van Rijn (VWS) aan Gezondheidsraad d.d. 12 juli 2016

Het NIP is zich er terdege van bewust dat die beleids- en bekostigingskeuzes niet direct voortvloeien uit wetgeving (maw: een BIG-registratie is *an sich* geen garantie voor regiebehandelaarschap).

Pleidooi is echter wel:

- 1) de **toegankelijkheid** van de expertise van professionals in het domein 18+ hangt samen met wet- en aanpalende regelgeving; daar waar een BIG-registratie zowel in wetgeving en bekostigingsregels als voorwaarde wordt gesteld, wordt het moeilijk zo niet onmogelijk de expertise van Kinder- en Jeugdpsychologen in te zetten, daar waar deze wel gewenst en effectief is. Gevolg is dat soms doorverwijzing naar een andere professional moet plaatsvinden, op een kwetsbaar moment in het leven van de cliënt. Dat kan een groot nadelig effect hebben op de effectiviteit van zorg. Vooral bij psychische problematiek die start in de kindertijd is continuïteit van groot belang.
- 2) de **kwaliteitsborging** van Kinder- en Jeugdpsychologen die in het volwassenendomein werken (buiten de kaders van de Jeugdwet) moet ook goed geborgd worden ter bescherming van de cliënt. Dat is op dit moment niet het geval.

Aandachtspunten bij opname van het beroep in de wet BIG

- Bij opname van het beroep in de wet BIG zal deze governance van de geïntegreerde opleiding Kinder- en Jeugdpsycholoog ondergebracht worden in regelgeving die de wet vereist (volgens AMvB, opleidingsbesluit Kinder- en Jeugdpsycholoog).
- Bij regeling van het beroep Kinder- en Jeugdpsycholoog in de wet BIG zal een overgangsregeling nodig zijn om de huidige NIP/SKJ-geregistreerde Kinder- en jeugdpsychologen NIP toegang te verlenen tot het BIG-register. Ook zal gekeken moeten worden naar de groep kinder- en jeugdpsychologen die bij instelling van een nieuw BIG-beroep bezig zijn met een opleiding(straject) richting Kinder- en Jeugdpsycholoog NIP.
- In verband met wettelijke titelbescherming van de titel Kinder- en Jeugdpsycholoog bij opname in de wet BIG zal de benaming van het register van psychologen op postmasterniveau bij SKJ mogelijk aangepast moeten worden. Andersom is ook een mogelijkheid die onderzocht zal worden: de SKJ-titel in tact laten maar voor de wet BIG een relevante aanpassing doen.

2. Opleiding tot Kinder- en Jeugdpsycholoog NIP

Registratie als Kinder- en Jeugdpsycholoog NIP is *op dit moment* mogelijk op basis van een door het NIP daartoe **erkende geïntegreerde opleiding of een individueel opleidingstraject**. Via beide wegen wordt voldaan de postmaster opleidingseisen die bestaan uit een combinatie van werkervaring op een erkende werkplek, geaccrediteerde scholing, supervisie en praktijkopdrachten.

De opleidingseisen van de Kinder- en Jeugdpsycholoog zijn in uren en opbouw gelijkwaardig aan die van het BIG-basisberoep gezondheidszorgpsycholoog. Deze gelijkwaardigheid is eerder vastgesteld in een onderzoek dat in opdracht van VWS⁴ is uitgevoerd, en is ook op een aantal plaatsen in wet- en regelgeving als uitgangspunt genomen, zie bijvoorbeeld [artikel 2 van de Regeling Jeugdwet over gekwalificeerde gedragswetenschappers](#).

Globaal gaat het om:

- 2790 uur werkervaring met werkbegeleiding (equivalent van 2 jaar full time werken)
- 480 uur geaccrediteerde scholing
- 90 uur externe supervisie
- Praktijk en reflectie-opdrachten

Geïntegreerde opleiding

Op dit moment is de postmasteropleiding Schoolpsycholoog ([RINO Amsterdam](#) en [Radboud Centrum Sociale Wetenschappen](#)) door het NIP erkend als gestructureerde opleiding voor registratie als Kinder- en Jeugdpsycholoog.

De postmasteropleiding Schoolpsycholoog (op het snijvlak van onderwijs en jeugdhulp) is door de opleidingsraad van het NIP getoetst aan de opleidingseisen van de Kinder- en Jeugdpsycholoog.

De opleiding voldoet qua aard en omvang aan de eisen voor de K&J-psycholoog (is voldoende generiek van aard) en op basis daarvan kunnen psychologen of pedagogen die de postmaster Schoolpsycholoog hebben gevolgd zich laten registreren als Kinder- en Jeugdpsycholoog bij het NIP (of bij SKJ). De vooropleidingseisen voor de opleiding Schoolpsycholoog zijn vergelijkbaar als die voor het volgen van de K&J of OG-opleiding (universitaire opleiding psychologie of pedagogiek).

De opleiding 'Schoolpsycholoog' is daarmee een variant op een geïntegreerde of individueel samengestelde opleiding van vergelijkbare zwaarte. Schoolpsycholoog is echter geen titel gekoppeld aan een apart/ander register. Ook op basis van een afgeronde gz-opleiding (met aantoonbaar Jeugd-accent) kan de K&J-registratie worden aangevraagd.

Door de RINO-groep Utrecht wordt een geïntegreerde postmasteropleiding tot Kinder- en Jeugdpsycholoog ontwikkeld, die voldoet aan de kaders van de wet BIG. Deze opleiding zal naar verwachting in 2020 van start gaan.

Individueel opleidingstraject (huidige situatie)

Aan psychologen die een individueel opleidingstraject volgen worden dezelfde opleidingseisen gesteld als aan psychologen die een geïntegreerde opleiding hebben gevolgd. Voor toelating tot het opleidingstraject gelden vooropleidingseisen (diploma universitaire opleiding psychologie of orthopedagogiek, inclusief afgeronde praktijkstage en

⁴ Vergelijkend onderzoek in opdracht van VWS naar inhoud, omvang en niveau van opleidingen voor verschillende beroepen in de ggz, uitgevoerd door LSJ Medisch Projectbureau

specifieke eisen aan het vakkenpakket, minimaal 16 uur per week werkzaam zijn op een erkende werkplek).

Het opleidingstraject wordt integraal beoordeeld en getoetst door een onafhankelijk registratie-orgaan van het NIP. Dit registratie-orgaan wordt benoemd door het algemeen bestuur van het NIP op basis van hun deskundigheid, en bestaat uit geregistreerde en ervaren Kinder- en Jeugdpsychologen, vanuit het brede werkveld van de kinder- en jeugdpsychologie. De regelgeving rond registratie is geborgd via het [Registratiereglement van het NIP](#), verankerd in de Statuten van Nederlands Instituut van Psychologen.

Het individuele aspect van dit opleidingstraject zit erin dat de psycholoog in opleiding tot Kinder- en Jeugdpsycholoog het traject over iets meer tijd kan spreiden (5-6 jaar) en enige vrijheid heeft in de indeling van het cursorisch programma. Dit laatste overigens wel binnen strikte kaders van het opleidingsprofiel en volledig bestaand uit geaccrediteerde scholing. Het geaccrediteerde scholingsprogramma wordt vooraf en achteraf getoetst door het onafhankelijke registratie-orgaan, in samenhang met de onderdelen supervisie (volgens opleidingseisen), werkervaring (volgens criteria werkplek in opleidingseisen) en praktijkopdrachten.

Integrale toetsing

De uiteindelijke integrale toetsing die leidt tot goedkeuring voor registratie wordt gedaan door het registratie-orgaan op basis van het volledige opleidingstraject. Dit geldt zowel voor kinder- en jeugdpsychologen die hun opleiding volgen t.b.v. registratie bij het NIP, als voor diegenen die dit - sinds de inwerkingtreding van de Jeugdwet - doen voor hun registratie bij SKJ (SKJ heeft de registratie-eisen van het NIP overgenomen). Het opleidingstraject bestaat uit:

- Werkervaring – 2790 uur (equivalent van 2 jaar fulltime werken) werkervaring op een vooraf erkende werkplek die voldoet aan de eisen van het registratiereglement.
- Werkbegeleiding op de werkplek door een gekwalificeerde werkbegeleider gekwalificeerde werkbegeleider, die in het bezit is van de Registratie Kinder- en Jeugdpsycholoog NIP of een daaraan gelijkwaardige registratie op postmasterniveau, en beschikt over minimaal twee jaar relevante werkervaring.
- Scholing – 480 uur geaccrediteerde scholing. De scholing die wordt gevolgd tijdens de opleiding is door een onafhankelijk accreditatie-orgaan van NIP en NVO gezamenlijk, op basis van het [Accreditatiereglement behorende bij de \(Her\)Registratieregeling Kinder- en Jeugdpsycholoog NIP en de NVO \(Her\)Registratieregeling Orthopedagoog Generalist](#)
- De scholing en werkervaring (inclusief werkbegeleiding) wordt getoetst aan de opleidingseisen uit het Registratiereglement Kinder- en Jeugdpsycholoog, onder meer op samenstelling en evenwichtigheid qua taakgebieden (bijvoorbeeld diagnostiek en

behandeling). Hiervoor is een Kader opgesteld – [Bijlage bij Registratieregeling Kinder- en Jeugdpsycholoog](#)

- De supervisie wordt uitgevoerd door een erkende supervisor (bij het NIP geregistreerd) en wordt via verslaglegging en verklaringen beoordeeld door de supervisor en getoetst door het onafhankelijke registratie-orgaan.
- [Supervisoren](#) zijn door minimaal 5 jaar geregistreerd als K&J-psycholoog (of gelijkwaardig), hebben meer dan 5 jaar werkervaring, voldoen aan de scholingseis op het gebied van supervisie en onderschrijven de beroepscode van het NIP.
- De praktijkopdrachten (casus- en reflectieverslagen) worden beoordeeld door de erkende supervisor en getoetst door het onafhankelijke registratie-orgaan. Deze casusverslagen worden (zwaar) beoordeeld getoetst aan de hand van [strikte richtlijnen](#), en worden gezien als ‘proeve van bekwaamheid’ in het opleidingstraject; opleidingen laten hierin laten zien in staat te zijn een volledige cyclus te doorlopen in het proces van diagnostiek en behandeling.

In de opleidingseisen van de Kinder- en Jeugdpsycholoog is ook voorzien in periodieke registratie.

Elke 5 jaar moeten geregistreerden voldoen aan herregistratie-eisen, globaal bestaande uit:

- 2500 uur werkervaring
- 120 uur kennisontwikkeling, waarvan minimaal 40 uur scholing en 40 uur intervisie.

[Koppeling aan lidmaatschap NIP](#)

Ook niet-leden die voldoen aan de vooropleidingseisen (universitaire opleiding psychologie, stage, jeugd-gericht vakkenpakket) kunnen het individuele opleidingstraject volgen.

Geregistreerden zijn echter wel gehouden aan de NIP-beroepscode en daarop aanspreekbaar via tuchtrecht. Lidmaatschap van het NIP is derhalve niet verplicht.

[Verhouding tot de GZ-opleiding met K&J-accent](#)

Psychologen of orthopedagogen die de GZ-opleiding met K&J-accent hebben gevolgd krijgen de titel gezondheidszorgpsycholoog ex wet BIG. Zij kunnen op basis van hun BIG-registratie ook de registratie Kinder- en Jeugdpsycholoog NIP aanvragen, als aan de eis is voldaan dat tijdens de tot gz-psycholoog minimaal 16 uur per week is gewerkt in het werkveld van de kinder- en jeugdpsychologie.

Dit komt voort uit het gegeven dat de eisen voor de GZ-registratie en de Kinder- en Jeugdregistratie gelijkwaardig zijn en deze professionals aantoonbaar kennis en ervaring hebben opgedaan op het terrein van jeugd. Zij moeten dit voor hun herregistratie als Kinder- en Jeugdpsycholoog ook blijven aantonen.

Het ontstaan van een K&J-accent opleiding binnen de GZ-opleiding maakt duidelijk dat er specifieke kennis en vaardigheden nodig zijn voor het werken met kinderen. De accent-

opleiding leidt echter op dit moment niet tot een aparte BIG-registratie; er bestaat geen register of titel GZ-K&J. Dit is ook de reden dat veel GZ-psychologen zich naast hun GZ-registratie laten registreren als K&J-psycholoog NIP. Zij vinden het van belang aan cliënten duidelijk te maken dat ze beschikken over specifieke ontwikkelingspsychologische expertise. Ter bescherming van de cliënt is het van belang deze expertise ook binnen de wet BIG kenbaar te maken.

Zoals hierboven is aangegeven is er wel een accent-opleiding K&J, maar geen apart beroep/register of "besluit GZ-K&J". Het klopt dat in het besluit voor het generalistische basisberoep GZ-psycholoog kennis en vaardigheden worden benoemd op het gebied van ontwikkelingspsychologie (en pedagogiek). Dat is ook nodig omdat de GZ-opleiding opleidt tot een generalistische professional die kennis moet hebben van de gehele levensloop.

3. Aantallen

Op dit moment zijn er ongeveer 1300 bij het NIP geregistreerde kinder- en jeugdpsychologen en 225 bij SKJ-geregistreerde kinder- en jeugdpsychologen (postmasterniveau). Ongeveer 120 psychologen volgen op dit moment het opleidingstraject richting registratie als kinder- en jeugdpsycholoog.

Overlap

In het huidige NIP-bestand van Kinder- en Jeugdpsychologen zit nog een vrij grote overlap psychologen met zowel een K&J-registratie als een GZ-registratie.

We hebben hiervan geen exacte cijfers omdat het BIG-register niet gekoppeld is aan het NIP- of SKJ-register – naar schatting zijn tussen de 300 en 400 Kinder- en Jeugdpsychologen NIP niet BIG-geregistreerd.

Gezien de gelijkwaardigheid van beide beroepen was er bij aanvang van het BIG-register in 1998 sprake een overgangsregeling op basis waarvan NIP- K&J-psychologen zich konden laten registreren als gz-psycholoog. Ook laten veel gz-psychologen die met kinderen/jongeren werken zich naast hun BIG-registratie ook registreren als Kinder- en Jeugdpsycholoog (bij NIP of SKJ), om naar cliënten toe hun specifieke jeugd-expertise zichtbaarder te maken.

Binnen het generalistische basisberoep GZ-psycholoog is er sprake van kennis en vaardigheden op het gebied van ontwikkelingspsychologie en orthopedagogiek. Dat is ook nodig omdat de GZ-opleiding opleidt tot een generalistische professional die kennis moet hebben van de gehele levensloop (jeugd, volwassenen, ouderen).

Er zijn ook kinder- en jeugdpsychologen die tevens OG zijn, maar minder dan de overlap met gz (er zijn geen exacte cijfers beschikbaar). Het is niet mogelijk om je als Kinder- en Jeugdpsycholoog in te laten schrijven in het OG-register van de NVO, en ook binnen SKJ bestaan er verschillende Kamers/registers voor psychologen en orthopedagogen.

In 2016 heeft het NIP een QuickScan uitgevoerd onder ruim 1300 Kinder- en Jeugdpsychologen NIP en ruim 1100 bij het Kwaliteitsregister Jeugd geregistreerde psychologen. De uitkomsten daarvan laten zien:

- 50% van de ondervraagden werkt met een doelgroep boven de 18 jaar;
- 79% verwacht in de toekomst met de doelgroep boven de 18 jaar te werken;
- 55% momenteel problemen ervaart wegens het ontbreken van een BIG-registratie;
- 72% verwacht in de toekomstproblemen te krijgen, wegens het ontbreken van een BIG-registratie.

Belangrijk daarbij is niet primair het probleem van de professional, maar het feit dat kwetsbare doelgroepen toegang moeten krijgen tot expertise die beschikbaar is en belangrijk is voor kinderen, jongeren en volwassenen, en uiteindelijk ook voor de maatschappij.

2. Maatschappelijk belang

De (zorg)maatschappij in Nederland ontwikkelt zich in rap tempo, onder meer onder invloed van stelselwijzigingen en bekostigingsvraagstukken. Denk aan de transitie van het sociaal domein (Jeugdwet, participatiewet en Awbz naar Zvw en Wmo), de invoering van Passend Onderwijs en verschuivingen binnen de GGZ. Eigen regie, veerkracht, de-medicalisering, decentralisatie en (kosten)effectiviteit zijn belangrijke thema's. De schotten tussen stelsels kunnen hierbij belemmerend werken. Regelgeving, kwaliteitsborging en bekostiging zijn in jeugd- en volwassenenstelsels verschillend geregeld. De levensfase van cliënten en de expertise van professionals lopen hier dwars doorheen. Een kind ontwikkelt zich tot volwassene en voedt zelf weer kinderen op.

In dit bredere verband wordt de laatste jaren steeds duidelijker dat de kennis over *developmental psychology* een belangrijke bijdrage levert aan de vormgeving van (geestelijke) gezondheidszorg die veelal alleen of vooral vanuit een volwassenen perspectief wordt ingevuld. De levensloop als leidend principe nemen, maakt de noodzaak dit te verbreden inzichtelijk. Een mens ontwikkelt zich van kind tot volwassene en waarbij bepaalde mechanismen zich op volwassen (kalender)leeftijd manifesteren, hadden ofwel de oorsprong op kinderleeftijd ofwel zullen deze volwassene in bijvoorbeeld de rol van ouder bepalen.

Uit recent Europees MOCHA-onderzoek⁵ is één van de conclusies:

“Children are unacceptably invisible in health data and policy in Europe, including rights definition, data sets, research activity, e-health, and policy innovation.”

In plaats van *children* kan hierbij beter het 'kindperspectief' gelezen worden. Feit is dat op alle lagen dit perspectief vrijwel ontbreekt. Wetende wat de effecten van kennis van vroege ontwikkeling, voortijdig kunnen ingrijpen, toegankelijk stellen van brede expertise op jongvolwassen leeftijd, allemaal kunnen bereiken, is dit een belangrijk aspect voor het vraagstuk rondom toegankelijkheid.

Kennis van ontwikkelingspsychologie en de inzet van kinder- en jeugdpsychologen is onmisbaar voor toekomstbestendige zorg door het leven heen. Het wettelijk reguleren van het beroep Kinder- en Jeugdpsycholoog zorgt voor toegankelijkheid van essentiële expertise over schotten heen, stroomlijning van kwaliteitsborging en daarmee tot effectieve en doelmatige zorg.

Alle informatie, inclusief documenten waarin naar wordt verwezen, is verzameld in het [NIP-Themadossier Kinder- en Jeugdpsycholoog in BIG](#)

⁵ <http://www.childhealthservicemodels.eu/>, november 2018

BIJLAGE – HISTORIE

- 1997 Start Register Kinder- en Jeugdpsycholoog NIP (verenigingsregister)**
De opleidingseisen zijn in aard, opbouw en omvang gelijk aan de opleidingseisen van de gz-psycholoog die in ontwikkeling zijn.
- 1998 Opname register Gezondheidszorgpsycholoog in de wet BIG**
De Kinder- en Jeugdpsycholoog wordt bewust als apart beroep gepositioneerd naast de gz-psycholoog, met een eigen NIP-verenigingsregister, vanuit de visie dat werken met kinderen een vak apart is, systeem- en contextgericht (en niet alleen individueel en curatief). K&J psychologen konden i.v.m. gelijkwaardigheid van opleidingseisen tijdelijk via de overgangsregeling o.b.v. hun K&J-registratie ook hun BIG-gz registratie behalen. Vanaf begin zijn de beroepen K&J (en OG) en GZ als aparte gelijkwaardig beroepen gepositioneerd.
- 2013 Oprichting Stichting Kwaliteitsregister Jeugd (SKJ)**
In verband met de verplichting tot beroepsregistratie (beoogd in de Jeugdwet die in ontwikkeling was) moesten de verenigingsregistraties ondergebracht worden in een onafhankelijke stichting; daartoe is SKJ opgericht. Doordat in Jeugdwet BIG of SKJ werd verankerd, gekoppeld aan verplichting beroepsregistratie, was gelijkwaardige kwaliteitsborging van BIG-gz en SKJ-K&J goed geregeld, althans: voor het Jeugd domein.
Knelpunt dat al snel in 2013/2014 duidelijk werd: de expertise van de Kinder- en Jeugdpsycholoog strekt verder dan het 18^e levensjaar van cliënten, en inzet ervan - ook in het volwassen domein - is het kader van preventie en integraal, systeem en contextgericht werken van groot belang, over de schotten van stelsels heen. In het domein 18+ (stelsel: Zorgverzekeringswet, Wet Langdurige zorg, Zorg en Dwang) wordt wettelijke kwaliteitsborging van beroepen via BIG-registratie (en tuchtrecht) steeds meer leidend/voorwaardelijk.
Ter bescherming van de cliënt wordt kwaliteitsborging van de Kinder- en Jeugdpsycholoog (in het Jeugd domein geregeld via SKJ) in het domein 18+ goed geregeld zijn een nadrukkelijk aandachtspunt.
- 2013 Aanvraag NVO voor opname orthopedagoog-generalist (OG) in de wet BIG**
Het NIP besloot op dat moment dit niet voor K&J te doen. SKJ was net opgericht, het aanzien moest groeien en NIP wilde SKJ stevig verankeren naast BIG, bij voorkeur ook over de grens van de Jeugdwet (18 jaar) heen.
- 2015 Aanvraag NIP voor opname Kinder- en Jeugdpsycholoog (K&J) in de wet BIG**
Ontwikkelingen/urgentie: toezegging VWS om OG-aanvraag in behandeling te nemen en BIG-registratie steeds meer een voorwaarde voor toegankelijkheid en bekostiging in domein 18+, bijvoorbeeld in ontwikkeling Kwaliteitsstatuut ggz/regiebehandelaarschap (tegen verwachting van NIP en vele andere partijen)

in). Tussen 2015 en 2016 heeft het NIP getracht SKJ naast BIG te positioneren, ook in volwassen-domein – bijvoorbeeld binnen regelgeving rond Kwaliteitsstatuut en in vele gesprekken met partners, verzekeraars en gemeenten. Dit stuitte echter op weerstand van andere veldpartijen.

Vanaf 2015 en 2016 is het NIP in overleg met VWS gegaan en is het NIP uiteindelijk overgegaan naar een aanvraag K&J in BIG. Duidelijk is dat dit een koerswijziging betrof echter deze is gevoed vanuit het (zorginhoudelijke) gegeven van expertise- en deskundigheidsverlies voor m.n. de doelgroep jongvolwassenen en gezinnen. De verdeeldheid in het veld is op dit punt een gegeven echter het belang van de beschikbaarheid van de juiste expertise en het belang van ontwikkelings-psychologische kennis – ook vanuit een volwassen perspectief – is steeds duidelijker geworden. Om inzet en toegankelijkheid van expertise Kinder- en Jeugdpsycholoog ook boven het 18^e levensjaar van cliënt mogelijk te maken is onderbrengen van het beroep in de wet BIG noodzakelijk. Zie voor een uitgebreide onderbouwing het [pleidooi](#) van het NIP dat wij destijds opstelden.

2017 Wetsvoorstel BIG-II in voorbereiding

Onderdeel van dit voorstel is opname van de OG in de wet BIG (en niet K&J).

Tijdens de internetconsultatie over dit wetsvoorstel (2018) is er veel verdeeldheid in het veld (ook over uitbreiden aantal basisberoepen in het algemeen), het NIP spreekt zich uit voor *gelijktijdige* opname K&J in BIG (in dit wetsvoorstel).

December 2017 - VWS meldt het NIP dat aanvraag K&J in BIG compleet is.

2018 Kamerbrief over het Actieprogramma Zorg voor de Jeugd

De minister meldt in de voortgangsrapportage aan Tweede Kamer dat hij de OG wil onderbrengen in wet BIG, maar nog wil bezien in welk wetsvoorstel. NIP treedt in contact met het ministerie en pleit bij VWS opnieuw voor *gelijktijdige* opname K&J in BIG.

2018 Aanpassingswet Zorg en Dwang naar Tweede Kamer

Onderdeel van deze aanpassingswet is (i.v.m. rol functionaris Wzd) een wetswijziging wet BIG die opname van het OG regelt. Het NIP pleit opnieuw (bij VWS en Tweede Kamer) voor *gelijktijdig* regelen van K&J in BIG (en Zorg en Dwang). N.B. in Memorie van Toelichting bij wet Zorg en Dwang wordt vermeld dat toevoegen OG aan wet BIG o.b.v. internetconsultatie BIG-II niet opportuun leek gezien verdeeldheid in het veld.

2019 Minister gaat akkoord met voorbereiding van een apart wetsvoorstel K&J in BIG

Dit beoogde wetsvoorstel staat los van aanpassingswet Zorg en Dwang. In antwoord op Kamervragen wordt bevestigd dat de minister akkoord is met voorbereiding wetsvoorstel en voornemens is K&J in BIG op te nemen.

13 juni 2019: aftrap overleg met VWS over tijdpad en werkzaamheden die verricht moeten worden in aanloop naar schrijven wetsvoorstel en doorlopen wetstraject, inclusief internetconsultatie, en opstellen Besluit Opleidingseisen (AMVB).

Bijlage 2: Lijst met bevraagde organisaties

Gesprekken met organisaties:

Federatie P3NL (P3NL)

Federatie van Gezondheidszorgpsychologen en Psychotherapeuten (FGzPt)

Inspectie Gezondheidszorg en Jeugd (IGJ)

Landelijk P-leiders overleg (LPO)

Landelijke huisartsen vereniging (LHV)

Landelijke vereniging van vrijgevestigde psychologen & psychotherapeuten (LVVP)

Nederlandse vereniging van pedagogen en onderwijskundigen (NVO)

Nederlandse Vereniging voor Gezondheidszorgpsychologie (NVGzP)

Patiëntenorganisatie (MIND)

Radboud Centrum sociale wetenschappen

RINO Amsterdam

Stichting Kwaliteitsregister Jeugd (SKJ)

Bijlage 3: Consultatie e-mail

Aan:

Federatie P3NL (P3NL)
Federatie van Gezondheidszorgpsychologen en Psychotherapeuten (FGzPt)
Inspectie Gezondheidszorg en Jeugd (IGJ)
Landelijk P-leiders overleg (LPO)
Landelijke huisartsen vereniging (LHV)
Landelijke vereniging van vrijgevestigde psychologen & psychotherapeuten (LVVP)
Nederlands Instituut van Psychologen (NIP)
Nederlandse vereniging van pedagogen en onderwijskundigen (NVO)
Nederlandse Vereniging voor Gezondheidszorgpsychologie (NVGzP)
Nederlandse Vereniging voor Psychiatrie (NVVP)
Nederlandse Vereniging voor Psychotherapie (NVP)
Patiëntenorganisatie (MIND)
Radboud Centrum sociale wetenschappen
RINO Amsterdam
Stichting Kwaliteitsregister Jeugd (SKJ)
Vereniging LOGO (vLOGO)
Vereniging voor Kinder- en Jeugdpsychotherapie (VKJP)

Datum: 27 augustus 2021

Betreft: Consultatie concept adviesrapport kinder- en jeugdpsycholoog NIP (K&J-
psycholoog NIP)

Geacht bestuur, college,

Bij deze e-mail treft u het concept advies 'De kinder- en jeugdpsycholoog NIP in artikel 3 van de Wet BIG?' aan. Wij leggen dit concept adviesrapport graag ter consultatie aan u voor. Hieronder volgt een korte toelichting.

Achtergrond

Het Nederlands Instituut van Psychologen (NIP) heeft bij de minister voor Medische Zorg en Sport een verzoek ingediend om het beroep kinder- en jeugdpsycholoog NIP (K&J-psycholoog NIP) op te nemen in artikel 3 van de Wet op de beroepen in de individuele gezondheidszorg (Wet BIG).

De minister heeft het Zorginstituut gevraagd het verzoek van het NIP te beoordelen aan de criteria voor opname van beroepen in de Wet BIG, en hierover een advies uit te brengen.

De wijze waarop het Zorginstituut bij deze advisering te werk gaat en de criteria waaraan wij beoordelen vindt u in hoofdstuk 2 in het adviesrapport. Meer informatie over de Wet BIG en advisering door het Zorginstituut kunt u ook vinden op onze website: <https://www.zorginstituutnederland.nl/werkagenda/wet-big-advisering>

Onze concept adviesrapporten komen op een moment dat er veel aandacht is voor de Wet BIG. De minister heeft aangekondigd een lange termijn visie op de Wet BIG te ontwikkelen. Vooralsnog beoordeelt het Zorginstituut alle verzoeken aan de huidige beleidslijn uit 2014, totdat duidelijk is hoe de wet zich gaat ontwikkelen.

Voorlopige conclusies en advies

Het verzoek voldoet niet aan alle criteria voor opname in artikel 3 van de Wet BIG. De onderbouwing hiervan vindt u in hoofdstuk 3 van het adviesrapport. Het Zorginstituut is voornemens de minister te adviseren de K&J-psycholoog NIP niet op te nemen in artikel 3 van de Wet BIG. Dit neemt niet weg dat de K&J-psycholoog een belangrijke bijdrage aan psychologische zorg levert aan jeugdigen en jongvolwassenen in Nederland.

Consultatievraag

Het Zorginstituut vindt het belangrijk het conceptadvies bij partijen te consulteren. Wij vragen u kennis te nemen van het voorgenomen adviesrapport en stellen u in de gelegenheid om onderbouwd uw zienswijze daarop te geven.

Wij willen u verzoeken het concept adviesrapport niet openbaar te maken.

Reactietermijn

In verband met de zomerperiode en COVID-19 verlengen wij onze gebruikelijke reactietermijn van vier naar zes weken. Indien u wilt reageren ontvangen wij uw schriftelijke reactie graag uiterlijk **8 oktober 2021**. Het is van belang dat de reactie die wij ontvangen door u als bestuur wordt onderschreven.

Wij verzoeken u om uw reactie in een **Word-document** of een **bewerkbare pdf** (zogeheten **pdf/A**) toe te zenden. Dit in verband met de publicatie van uw reactie op onze website als onderdeel van het definitieve adviesrapport.

U kunt uw reactie sturen naar big@zinl.nl. Wij zien uw reactie graag tegemoet. Heeft u vragen over de consultatie dan kunt u die ook via het genoemde e-mail adres big@zinl.nl aan ons sturen.

Vervolg procedure

Uw reactie betrekken wij in het definitieve advies. Na definitieve vaststelling van het adviesrapport door de Raad van Bestuur van het Zorginstituut zal het definitieve advies worden uitgebracht aan de minister. De minister stuurt het adviesrapport door naar de Tweede Kamer, maar vermoedelijk zal een beleidsreactie pas volgen na de installatie van een nieuw kabinet.

Alvast hartelijk dank voor uw medewerking,

Bas van der Velde

Afdelingshoofd Zorg a.i.
Zorginstituut Nederland

Bijlage 4: Consultatie – Reacties op conceptadvies

Zorginstituut Nederland
Sector Zorg
per e-mail: big@zinl.nl

Utrecht, 8 oktober 2021
Betreft: reactie consultatie concept adviesrapport K&J-psycholoog NIP

Geachte heer Van der Velde,

P3NL heeft het conceptadvies ontvangen dat het Zorginstituut Nederland heeft opgesteld over de opname van het beroep K&J-psycholoog in de wet BIG. Wij zijn hierover in de ontwikkelfase al door Zorginstituut Nederland geconsulteerd. P3NL zal in deze fase niet meer inhoudelijk reageren op het conceptadvies. Wel hebben wij kennisgenomen van de uitgebreide reactie die het NIP heeft opgesteld. Wij onderschrijven het daarin genoemde belang van de inzet van de ontwikkelingspsychologische expertise van kinder- en jeugdpsychologen, en de noodzaak deze wettelijk te borgen.

Mede op initiatief van P3NL is door beroepsverenigingen het Advies Beroepenstructuur Psychologische Zorg opgesteld. Daarin wordt uitgegaan van de samenvoeging van de beroepen K&J-psycholoog en GZ-psycholoog in een nieuw BIG-basisberoep, de gezondheidszorgpsycholoog generalist. Op deze manier kunnen we ervoor zorgen dat de expertise van kinder- en jeugdpsychologen wordt verankerd in de wet BIG. Dat is van belang voor de beroepsgroep zelf, maar vooral voor cliënten.

Met vriendelijke groet,

Dr. M.J.P.M. (Marc) Verbraak

COLLEGE SPECIALISMEN GEZONDHEIDSZORGPSYCHOLOOG EN PSYCHOTHERAPEUT

Dhr. B. van der Velde
Afdelingshoofd Zorg a.i.
Zorginstituut Nederland

Per mail: BIG@zinl.nl

Utrecht, 27 september 2021
Betreft: uw consultatieverzoek van 27 augustus 2021

Geachte heer Van der Velde,

Op 27 augustus jl. ontving het College Specialismen Gezondheidszorgpsycholoog en Psychotherapeut (CSGP) uw brief inzake de consultatieversie van het adviesrapport 'De kinder- en jeugdpsycholoog in artikel 3 van de Wet BIG'.

Het CSGP dankt u in de eerste plaats voor de mogelijkheid om advies uit te brengen. Het CSGP besprak het adviesrapport in de vergadering van 14 september jl. en constateert dat het advies voldoet aan de omschreven wettelijke kaders. Het CSGP heeft dan ook geen verdere opmerkingen of suggesties.

Met vriendelijke groet,

Het College Specialismen Gezondheidszorgpsycholoog en Psychotherapeut,

Namens deze,

Prof. dr. M.J.H. Huibers,
Voorzitter

Van: Kraxner, C.E. (Caroline)
<[REDACTED]@igj.nl>
Verzonden: maandag 4 oktober 2021 10:19
Aan: BIG
CC: Snoeks, M.M. (Michael); Jagers, J.D. (Hans); Kootstra-Drewes, mw. N.
Onderwerp: RE: Herinnering: Consultatie concept adviesrapport kinder- en jeugdpsycholoog NIP (K&J-psycholoog NIP)

Geachte heer Van der Velde,

Dank voor uw mail van 27 augustus 2021. De inspectie is één van de partijen die Zorginstituut Nederland in het kader van dit adviesrapport heeft geïnterviewd. De inspectie heeft kennisgenomen van het concept-adviesrapport en zal geen verdere zienswijze indienen.

Met vriendelijke groet,

Caroline Kraxner

Senior inspecteur
.....

**Inspectie Gezondheidszorg en Jeugd
Ministerie van Volksgezondheid, Welzijn en Sport**

Stadsplateau 1 | 3521 AZ | Utrecht
Postbus 2518 | 6401 DA | Heerlen
.....

M 06- [REDACTED]

T 088- [REDACTED]

[REDACTED]@igj.nl

<https://www.igj.nl>

Twitter @IGJnl | LinkedIn IGJ
.....

Duidelijk. Onafhankelijk. Eerlijk.
.....

Van: Simone Melis | MIND <[REDACTED]@wijzijnmind.nl>
Verzonden: woensdag 6 oktober 2021 17:35
Aan: BIG
Onderwerp: Consultatie concept adviesrapport kinder- en jeugdpsycholoog NIP (K&J-
psycholoog NIP)

Geachte heer Van der Velde,

Dank voor uw consultatieverzoek inzake het concept adviesrapport kinder- en jeugdpsycholoog NIP (K&J-psycholoog NIP).

MIND zal niet reageren op deze consultatie. Wij hebben destijds input gegeven op het advies over de beroepenstructuur. In het algemeen is MIND voorstander van meer eenduidigheid van beroepsregistraties. We onderschrijven het belang van één landelijk register met beroepsregistraties. We zouden daarbij voorstander zijn van de beroepen volgens de wet BIG, en enkel aantekeningen te verschaffen voor verschillende competenties en vaardigheden.

Hopende u hiermee voldoende te hebben geïnformeerd,

Met vriendelijke groet,

Simone Melis
Teammanager beleid

Stationsplein 125, 3818 LE Amersfoort
(06) [REDACTED]

E-mail: [REDACTED]@wijzijnmind.nl
MIND websites: mindplatform.nl | wijzijnmind.nl | mindkorrelatie.nl
MIND op social media: [Facebook](#), [Twitter](#), [Instagram](#), [YouTube](#) en [Linkedin](#)

Disclaimer

Zorginstituut Nederland
Sector Zorg
Willem Dudokhof 1
1112 ZA Diemen
Per mail te verzenden aan big@zinl.nl

Arthur van Schendelstraat 650
Postbus 2085
3511 MJ Utrecht

Tel. (030) 820 15 00
Fax (030) 820 15 99
info@psynip.nl
www.psynip.nl

Utrecht, 6 oktober 2021
Referentie: 2021-053
Betreft: Reactie NIP op concept-adviesrapport 'De kinder- en jeugdpsycholoog NIP in artikel 3 van de Wet BIG?' van het Zorginstituut Nederland.

Geachte Bas van der Velde,

Het Nederlands Instituut van Psychologen (NIP) heeft de consultatieversie van het adviesrapport 'De kinder- en jeugdpsycholoog NIP in artikel 3 van de Wet BIG?' (d.d. 27/8/2021) ontvangen van het Zorginstituut Nederland (ZiN), en maakt graag van de gelegenheid gebruik hierop te reageren.

Het NIP is vanzelfsprekend teleurgesteld over het voorgenomen advies van ZiN aan de minister om de K&J-psycholoog NIP niet op te nemen in de Wet BIG. Het NIP heeft in 2015 een aanvraag ingediend voor deze opname, er is zeer veel tijd en energie gestoken in het nader onderbouwen van deze aanvraag, en er zijn er vanuit VWS in het proces toezeggingen gedaan (tot aan groen licht voor het uitwerken van een wetsvoorstel in 2019) die niet zijn nagekomen.

Bovendien ondervindt onze achterban van Kinder- en Jeugdpsychologen, waarvan het ZiN terecht concludeert dat ze een waardevolle bijdrage aan de zorg leveren, ernstige knelpunten in de uitoefening van hun beroep door het ontbreken van de BIG-registratie, en wordt de toegankelijkheid van hun ontwikkelingspsychologische expertise voor cliënten daarmee belemmerd.

Wij zijn ons ervan bewust dat het ZiN op basis van vastgestelde criteria uit de beleidslijn 2014 een opdracht van VWS heeft uitgevoerd, en dat bovenstaande argumenten daarbij geen rol spelen. Wij zullen onze inhoudelijke opmerkingen dan ook beperken tot het door u uitgevoerde onderzoek en de daaruit voortgekomen conclusies.

Het is voor het NIP van groot belang deze opmerkingen mee te geven. Niet alleen omdat ze raken aan de kwaliteit van de beroepsuitoefening van kinder- en jeugdpsychologen, maar ook omdat ze relevant zijn voor de toekomstige kwaliteitsborging van het beroep op basis van het *Advies Beroepenstructuur in de zorg*. Daarin wordt voorzien in een samenvoeging van de beroepen K&J en GZ in een nieuw BIG-basisberoep, de gezondheidszorgpsycholoog generalist.

Het (voorgenomen) negatieve advies van het ZiN over de opname van K&J als *apart* beroep in de wet BIG, maakt de urgentie voor een zorgvuldige uitwerking van het advies Beroepenstructuur alleen maar groter.

Hieronder volgen de opmerkingen bij een aantal relevante onderdelen van criteria 2 en 3.

Bezwaar tegen beoordeling criterium 2.1: Breed basisberoep

Het ZiN beoordeelt dat de aanvraag niet voldoet aan criterium 2.1: Is het een breed basisberoep? Het ZiN voert hiervoor de volgende argumentatie aan. De werkzaamheden zoals de K&J-psycholoog NIP deze uitvoert kunnen ook worden uitgevoerd door een GZ-psycholoog met de

differentiatie kinderen en jeugd. Daarom is eerder sprake van een functie dan van een breed basisberoep.

Het NIP kan zich niet vinden in deze beoordeling. De beoordeling of sprake is van een breed basisberoep dient te geschieden aan de hand van de criteria die de Minister van VWS heeft toegelicht in haar brief aan de Tweede Kamer van 9 december 2014¹. Hierin stelt de minister: “Verschillen tussen een functie en een beroep zijn dat eisen aan een functie binnen een instelling worden vastgesteld en dat een functie door mensen met verschillende professionele achtergronden ingevuld kan worden. (...) Dit in tegenstelling tot een beroep, waarbij er een duidelijke koppeling is tussen een landelijke bepaalde beroepsopleiding en het beroep.”

Volgens het NIP is er sprake van een basisberoep omdat de opleidingen die leiden tot de registratie van K&J-psycholoog NIP alle voldoen aan de eenduidige eindtermen. Het is dus niet zo dat er sprake is van een functie waarbij mensen verschillende professionele achtergronden kunnen hebben. Wel zijn er drie verschillende trajecten die gevolgd kunnen worden om tot registratie te komen. Echter, deze voldoen alle aan de eenduidige eindtermen, waardoor sprake is van één beroep. Het ZiN gaat in haar advies niet expliciet in op de *breedte* van het basisberoep K&J-psycholoog NIP, maar daarover wil het NIP nog wel aangeven dat het profiel van de K&J-psycholoog een ontwikkelingspsychologisch, integraal en systeemgericht denkkader betreft dat de gehele levensspanne omvat. Er zou dus geen twijfel moeten zijn over voldoende breedte van het beroep.

Daarnaast voert het ZiN aan dat werkzaamheden zoals de K&J-psycholoog NIP die uitvoert ook kunnen worden uitgevoerd door een GZ-psycholoog met de differentiatie kinderen en jeugd. Volgens de brief van de minister kan een reden zijn om niet te reguleren “[g]rote overlap in deskundigheidsgebied en werkveld van een beroepsgroep”. Het NIP mist een onderbouwing van ZiN voor wat betreft de omvang van deze overlap en het NIP betoogt dat er geen sprake is van een grote overlap, zoals volgt uit de brief van de minister. Overigens is er tussen andere basisberoepen ook sprake van een zekere mate van overlap, bijvoorbeeld tussen de GZ-psycholoog en de orthopedagoog-generalist.

Het ZiN voert verder aan dat er “bij een groot aantal organisaties twijfel [bestaat] de K&J-psycholoog NIP te kunnen kwalificeren als een basisberoep”. Volgens het NIP zouden de oordelen van dergelijke organisaties niet doorslaggevend mogen zijn, maar gaat het om de beoordeling van de aanvraag langs de gestelde criteria in de brief van de Minister, om zo ook objectiviteit te kunnen waarborgen. Dat er gelijktijdig gewerkt wordt aan een nieuwe beroepenstructuur is eveneens geen beoordelingscriterium, hoewel dit wel door ZiN wordt benoemd in haar advies. Oorzaak van deze gelijktijdige trajecten is dat de aanvraag van het NIP bij VWS reeds stamt uit 2015 en het NIP, vanwege het gebrek aan uitzicht op een besluit van VWS, parallel ook andere opties verkent om de kwaliteit van de psychologische hulpverlening in Nederland te waarborgen. Dat deze proactieve en constructieve houding nu wordt gebruikt als argumentatie om het verzoek van het NIP af te wijzen, acht het NIP zeer teleurstellend.

Ten slotte voert het ZiN aan dat in het tweede rapport van SiRM er één nieuw BIG basisberoep wordt geadviseerd: de GZ-psycholoog generalist. “Kinder- en jeugdpsychologen (waaronder de K&J-psycholoog NIP) zouden daarin een verbijzondering kunnen zijn van het toekomstige basisberoep GZ-psycholoog generalist (de huidige BIG-geregistreerde GZ-psycholoog). Het Zorginstituut concludeert hieruit dat er mogelijk sprake is van een potentieel ‘specialisme’ van een

---

¹ Brief van de minister van Volksgezondheid, Welzijn en Sport (2 december 2014). Tweede Kamer, vergaderjaar 2014/15, 29 282, nr. 211.

toekomstig beroep dat gereguleerd wordt door de Wet BIG.” Dat er ‘mogelijk’ sprake is van iets ‘potentieels’, betreft zoveel onzekerheden dat het ZiN hierover geen conclusie had mogen trekken in de ogen van het NIP. Bovendien weerspreekt het NIP ten stelligste dat de K&J-psycholoog NIP een verbijzondering zou zijn van de huidige GZ-psycholoog. In het advies [Beroepenstructuur in de zorg](#) van NIP, NVP en NVGzP wordt uitgegaan van het samenvoegen van de beroepen GZ-psycholoog en K&J-psycholoog NIP van twee verschillende, maar gelijkwaardige (qua niveau) beroepen in één nieuw basisberoep.

Het NIP verzoekt het ZiN dan ook haar beoordeling op dit criterium aan te passen en indien zij hiertoe niet overgaat, de tekst van het advies zodanig aan te passen dat de suggestie niet meer wordt gewekt dat de K&J-psycholoog NIP geen beroep maar een functie zou zijn.

Bezwaar tegen beoordeling criterium 2.2: Uitontwikkeld en onderscheidend deskundigheidsgebied

Het ZiN beoordeelt dat de aanvraag niet voldoet aan criterium 2.2: Is het deskundigheidsgebied voldoende uitontwikkeld en onderscheidend? Het ZiN voert hiervoor de volgende argumentatie aan. Het omschreven deskundigheidsgebied komt onvoldoende overeen met de eindtermen van de opleiding tot schoolpsycholoog, de opleiding tot GZ-psycholoog of het volgen van een individueel opleidingstraject tot K&J-psycholoog NIP.

Een onderbouwing waarom het deskundigheidsgebied onvoldoende overeenkomt met de eindtermen ontbreekt echter en het NIP weerspreekt deze bewering dan ook. Verder doet het ZiN geen expliciete beoordeling over de mate waarin van het beroep van K&J-psycholoog NIP is uitontwikkeld, maar zij suggereert in haar beoordeling wel dat hier niet aan wordt voldaan. Het NIP weerspreekt deze suggestie. Het register Kinder- en Jeugdpsycholoog NIP bestaat al sinds 1997 en het beroep is gebaseerd op eenduidige eindtermen (opleidingseisen) en deskundigheidsomschrijving.

Het ZiN vindt het deskundigheidsgebied niet onderscheidend van de andere professionele groepen die werkzaam zijn in de psychologische gezondheidszorg. Zo is er overlap met de GZ-psycholoog met differentiatie kinderen en jeugd. Ook hier ontbreekt de onderbouwing en het NIP verwijst graag naar haar reactie op criterium 2.1 hierboven, namelijk dat geen sprake is van een grote overlap. Bovendien gaat het alleen om de GZ-psychologen met deze differentiatie, hetgeen slechts een deel is van deze groep.

Het ZiN geeft aan dat volgens de gesprekken met aanpalende organisaties het onderscheid geen apart BIG-beroep rechtvaardigt. Het NIP constateert dat blijkbaar een mening van aanpalende organisaties mede bepaalt of een apart BIG-beroep gerechtvaardigd is. Hoe deze mening gewogen is, licht het ZiN niet nader toe, waardoor het proces van de toetsing aan transparantie en objectiviteit heeft ingeboet.

Ook vermeldt het ZiN dat een aantal aanpalende organisaties aangaf dat het deskundigheidsgebied zoals omschreven ook veel gelijkenis vertoont met het deskundigheidsgebied van de orthopedagoog-generalist. De opname van de orthopedagoog-generalist in artikel 3 van de wet BIG is echter via een andere route tot stand gekomen en heeft niet dit traject doorlopen met advies van ZiN.

Ten slotte betreft het ZiN bij haar beoordeling de gesprekken met patiënten en hun familie over de huidige beroepenstructuur, waaruit blijkt dat deze hen onvoldoende vertrouwen geeft dat zij de

juiste zorg door de juiste professional krijgen. Daarnaast constateert het ZiN dat er geen sprake is van een breed draagvlak bij aanpalende organisaties om de K&J-psycholoog NIP in de wet BIG te reguleren. Het NIP kan in de brief van de minister aan de Kamer over de regulering van beroepen in de wet BIG niet terugvinden dat er maatschappelijk draagvlak moet zijn voor opname in artikel 3 van genoemde wet.

Het NIP verzoekt het ZiN dan ook haar beoordeling op dit criterium aan te passen.

Bezwaar tegen beoordeling criterium 2.3: Kwaliteit opleiding afdoende en onafhankelijk geborgd

Het ZiN beoordeelt dat de aanvraag niet voldoet aan criterium 2.3: Is er een eenduidige brede Nederlandse opleiding, waarvan de kwaliteit afdoende en onafhankelijk geborgd is? Hierbij kijkt het ZiN naar de opleidingseisen, de wijze waarop de opleiding vorm krijgt en de mate waarin de kwaliteit van de opleiding onafhankelijk en transparant geaccrediteerd wordt. Het ZiN voert voor haar beoordeling de volgende argumentatie aan. Er zijn drie verschillende opleidingen die kunnen leiden tot registratie als K&J-psycholoog NIP. Die opleidingen hebben volgens het ZiN niet dezelfde eindtermen en zijn daarom niet eenduidig.

Het NIP verzet zich tegen de gevolgtrekking dat het feit dat er drie verschillende wijzen zijn om tot een K&J-psycholoog NIP registratie te komen, leidt tot de conclusie dat er geen sprake is van een eenduidige opleiding. Het feit dat verschillende manieren zijn waarop kan worden aangetoond dat men aan de eindtermen van de K&J-psycholoog voldoet (via het volgen van een aan die eindtermen getoetste opleiding, via het volgen van een aan die eindtermen getoetst individueel opleidingstraject of door het aantonen van een gelijkwaardig vakbekwaamheidsniveau via een gelijkwaardige registratie – overigens aangevuld met de eis van werkervaring in de K&J-psychologie) rechtvaardigt niet de conclusie dat er drie opleidingen zijn met verschillende eindtermen. De eindtermen van de K&J-psycholoog zijn namelijk wel degelijk eenduidig en er zijn verschillende manieren waarop men kan aantonen aan die eindtermen te voldoen. De conclusie dat het deskundigheidsgebied van de K&J-psycholoog NIP niet overeenkomt met de eindtermen van de schoolpsycholoog en het individuele traject is een vreemde omkering van de beoordeling van dit criterium. De postmasteropleiding Schoolpsycholoog is door het NIP erkend op basis van een toetsing aan de eindtermen van de K&J-psycholoog, en het individuele traject tot K&J-psycholoog is gebaseerd op die eindtermen.

Ter onderbouwing van haar conclusie geeft het ZiN voorts aan dat de drie opleidingen verschillende trajecten volgen, in meer of mindere mate zijn vastgelegd en zich ook kunnen richten op andere werkvelden dan de individuele gezondheidszorg. Die constatering klopt, maar daarin verschillen de opleidingen niet van die van andere basisberoepen, zoals een arts. Die kan ook verschillende trajecten volgen. Toetssteen dient te zijn de minimale eindtermen waar aan moet worden voldaan, niet of alle gevolgde vakken dezelfde zijn. Zo bevat ook de GZ-opleiding verschillende keuzedelen, maar is dat geen reden om het niet te zien als een eenduidige opleiding.

Niet alleen betwist het NIP de conclusie dat er geen sprake is van een eenduidige opleiding. Ook kan het zich niet vinden in de keuze om in het rapport op basis van die conclusie geen verdere uitspraken te doen over afdoende en onafhankelijke borging van de kwaliteit. Terwijl deze suggestie wel gewekt wordt door de weergave in de tabel van criterium 2 op pagina 16 van het adviesrapport. Dit doet geen recht aan de gedegen kwaliteitsborging van het beroep K&J-psycholoog NIP die al sinds 1997 solide is belegd bij het NIP, via onafhankelijke toetsing aan eenduidige eindtermen. Nu in de genoemde tabel is aangegeven dat de kwaliteit van de opleiding

niet afdoende is en de onafhankelijkheid niet geborgd is (door middel van een rood kruis), is dit zeer schadelijk voor het NIP en de beroepsgroep.

Het NIP verzoekt het ZiN dan ook haar beoordeling op dit criterium aan te passen en indien zij hiertoe niet overgaat, de tabel zo aan te passen dat duidelijk wordt dat het criterium 'kwaliteit van de opleiding afdoende en onafhankelijkheid geborgd' niet getoetst is.

Bezwaar tegen beoordeling criterium 3.1: Borging kwaliteit en substantiële risico's

Het ZiN beoordeelt dat de aanvraag niet voldoet aan criterium 3.1: Kan de kwaliteit van de beroepsuitoefening niet op een andere manier worden geborgd, en zijn er substantiële risico's voor de patiëntveiligheid? Het ZiN voert hiervoor als onderbouwing aan dat de risico's voor de patiënt voldoende zijn afgedekt door registratie van de K&J-psycholoog NIP in het SKJ en het tuchtrecht in de jeugdzorg of door registratie (als GZ-psycholoog) in het BIG-register en het wettelijk tuchtrecht. Het NIP weerspreekt conclusie dat de risico's van de werkzaamheden van de K&J-psycholoog voor de client voldoende zijn afgedekt door registratie bij SKJ of als GZ-psycholoog in de wet BIG. Registratie en tuchtrecht van SKJ is alleen van toepassing op werkzaamheden die vallen onder de Jeugdwet. Hierbij gaat het dus om jeugdhulp aan cliënten tot 18 jaar. SKJ tuchtrecht ziet niet toe op handelen buiten het jeugddomein. Dit gaat op voor alle hulp die verleend wordt door K&J-psychologen NIP aan cliënten boven de 18 jaar.

Het verzoek van het NIP om de K&J-psycholoog onder te brengen in de wet BIG is juist gebaseerd op het feit dat niet alle K&J-psychologen (kunnen) beschikken over een GZ-registratie. Deze weg is na de GZ-overgangsregeling in 1998 afgesloten. De aanname van het ZiN dat de K&J-psychologen NIP die niet (ook) BIG geregistreerd zijn als GZ-psycholoog, allen geregistreerd zijn bij SKJ, is niet juist.

Bovenstaande betekent dat de werkzaamheden van K&J-psychologen zonder BIG-registratie die met cliënten vanaf 18 jaar werken niet onder wettelijk verankerd tuchtrecht vallen. Dat is, zeker in een kwetsbare leeftijdsfase van jong-volwassenheid, onwenselijk, en een van de argumenten onder de noodzaak het beroep K&J-psycholoog op te nemen in de wet BIG. Het ZiN bevestigt zelf deze onderbouwing ook wanneer zij schrijft: "Door het bestaan van deze kwetsbare en afhankelijkheidsrelatie bevatten de werkzaamheden van de K&J-psycholoog NIP potentieel substantiële risico's voor de patiënt."

Het NIP verzoekt het ZiN dan ook haar beoordeling op dit criterium aan te passen.

Afsluitende opmerking

Tot slot een opmerking over de transparantie van het proces en de gebruikte stukken. Het valt het NIP op dat een groot aantal stukken die door het NIP zijn overlegd aan VWS bij deze consultatie openbaar zijn gemaakt voor de geconsulteerde partijen. Dat terwijl het NIP hier geen toestemming voor heeft gegeven of zelfs maar over is geïnformeerd. Bovendien zijn er geen stukken openbaar gemaakt over de inhoud van de gesprekken met andere aanpalende organisaties, die volgens het adviesrapport wel betrokken zijn bij de overwegingen.

Het NIP dringt er dan ook met klem op aan de stukken die vanuit het NIP zijn overlegd niet zonder toestemming van het NIP openbaar te maken bij het publiceren van het definitieve advies.

Mocht het NIP nog een nadere bijdrage kunnen leveren bij de totstandkoming van het definitieve advies, dan zijn wij daar uiteraard toe bereid.

Met vriendelijke groet,
namens het Algemeen Bestuur van het NIP,

Hans de Veen
Voorzitter Algemeen Bestuur

Van: Joost Kamoschinski <[REDACTED]@nvgzp.nl>
Verzonden: woensdag 6 oktober 2021 15:20
Aan: BIG
Onderwerp: RE: Herinnering: Consultatie concept adviesrapport kinder- en jeugdpsycholoog NIP (K&J-psycholoog NIP)

Beste Nele Kootstra,

De NVGzP blijft bij zijn eerder ingebrachte standpunt. Wij reageren daarnaast in P3NL-verband, waarbij wij akkoord kunnen gaan met het besluit van het Zorginstituut, maar wel aangeven dat in de nieuwe psychologische beroepenstructuur de gz-psycholoog en K&J-psycholoog NIP samen een nieuw BIG-beroep zullen vormen: de gz-psycholoog-generalist. In die zin is dit in lijn met ons eerdere inbreng, dat de K&J-psycholoog NIP nu al teveel overlap heeft met de gz-psycholoog.

Hartelijke groet,

Drs. Joost Kamoschinski MSc
Beleidsmedewerker

030 [REDACTED] | 06 [REDACTED]
www.nvgzp.nl

werkzaam op ma – di – wo - do

Van: Marlies Post <[REDACTED]@nvo.nl>
Verzonden: zondag 3 oktober 2021 18:13
Aan: BIG
CC: Marlijn Snoeij-De Vries
Onderwerp: RE: Herinnering: Consultatie concept adviesrapport kinder- en jeugdpsycholoog NIP (K&J-psycholoog NIP)

Beste Nel Kootstra,

Dank voor de reminder. Als NVO zullen we geen gebruik maken van de mogelijkheid op deze consultatie te reageren.

Met vriendelijke groet

Marlies Post

Directeur

Nederlandse Vereniging van Pedagogen en Onderwijskundigen

Churchillaan 11, 3527 GV Utrecht

tel.: 030 - 232 24 07 (secretariaat)

030 [REDACTED] (direct: op maandag, dinsdag, woensdag en donderdag)

06 [REDACTED] (mobiel)

[REDACTED]@nvo.nl

www.nvo.nl

Twitter: @MEPost

Volg ons ook op social media:

@NVOpedagogen

@nvo

@marlies-post

Van: Astrid Nolet <[REDACTED]@psychotherapie.nl>
Verzonden: woensdag 6 oktober 2021 14:21
Aan: BIG
Onderwerp: Reactie NVP adviesrapport K&J-psycholoog NIP

Geachte heer van der Velde,

De NVP heeft het conceptadvies ontvangen dat het Zorginstituut Nederland heeft opgesteld over de opname van het beroep K&J-psycholoog in de wet BIG. Wij zijn hierover in de ontwikkelfase al door ZiN geconsulteerd maar hebben ons onthouden van commentaar. Wij zullen ook nu niet inhoudelijk reageren op het conceptadvies. Wel hebben wij kennisgenomen van de reactie die het NIP heeft opgesteld en wij onderschrijven het genoemde belang van de inzet van de ontwikkelingspsychologische expertise van kinder- en jeugdpsychologen, en de noodzaak deze wettelijk te borgen. We hebben samen met het NIP het 'Advies Beroepenstructuur in de zorg' opgesteld. Daarin wordt uitgegaan van de samenvoeging van de beroepen K&J-psycholoog en GZ-psycholoog in een nieuw BIG-basisberoep, de Gezondheidszorgpsycholoog-generalist. Op deze manier kunnen we ervoor zorgen dat de expertise van kinder- en jeugdpsychologen wordt verankerd in de wet BIG. Dat is van belang voor de beroepsgroep zelf, maar vooral voor de doelgroep kind en jeugd. Onze inspanningen zullen erop gericht zijn het 'Advies Beroepenstructuur' verder uit te werken samen met NIP en de NVGzP en andere partners in het veld.

Met vriendelijke groet,

Astrid Nolet, directeur

Maliebaan 87
3581CG Utrecht
030 [REDACTED] 06 [REDACTED]
www.psychotherapie.nl

Zorginstituut Nederland
Sector Zorg
Willem Dudokhof 1
1112 ZA DIEMEN

Utrecht, 14 oktober 2021

Kenmerk: CJ/lw/3731/21

Betreft: Consultatie concept adviesrapport kinder- en jeugdpsycholoog NIP

L.S.,

De Nederlandse Vereniging voor Psychiatrie (NVvP) heeft kennis genomen van het conceptadvies inzake 'de kinder- en jeugdpsycholoog NIP in artikel 3 van de Wet BIG. De NVvP heeft geen behoefte over dit conceptadvies een zienswijze in te dienen. Voor zover wij het kunnen overzien, kunnen wij de redenering in het conceptadvies volgen, uitgaande van het moeten hanteren van de drie gehanteerde criteria. Wij vragen ons wel af in hoeverre dit conceptadvies toekomstbestendig is in het licht van het advies beroepenstructuur psychologische zorg.

Met vriendelijke groet,
Namens de Nederlandse Vereniging voor Psychiatrie,

Elnathan Prinsen
voorzitter NVvP